EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.7.2025.
COM(2025) 550 final

2025/0550 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido programmu "*AgoraEU*" 2028.–2034. gada periodam un atceļ Regulas (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818

{SEC(2025) 547 final} - {SWD(2025) 550 final} - {SWD(2025) 551 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

ES ir kopiena, kuras pamatā ir vērtības, kas sakņojas Eiropas vēsturē un identitātē un nostiprinātas ES līgumā. Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā ir noteikts, ka šīs vērtības visām dalībvalstīm ir kopīgas un ietver demokrātiju, cilvēktiesību ievērošanu, nediskriminēšanu, līdztiesību, tiesiskumu un plurālismu, un tādas vērtības kā kultūras daudzveidība, vārda brīvība, arī mediju brīvība un mākslinieciskas izteiksmes brīvība, un plurālisms ir nostiprinātas arī ES Pamattiesību hartā.

Pilsoņu līdzdalība un iesaiste, pārredzamība un pārskatatbildība lēmumu pieņemšanā, kā arī pamattiesību un tiesiskuma ievērošana veicina Eiropas demokrātijas dzīvotspēju. Medijiem ir izšķiroša nozīme sabiedriskās domas un brīvu debašu veicināšanā. Audiovizuālajam saturam un visiem citiem mākslas, kultūras un radošo izpausmju veidiem, tajā skaitā kultūras mantojumam, ir būtiska nozīme Eiropas daudzveidībā un sabiedrības noturības un savstarpējas sapratnes veidošanā. Papildus to raksturīgajai vērtībai un sociālajai ietekmei tie ir spēcīgi ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes un konkurētspējas, inovācijas un nodarbinātības virzītājspēki, kā arī maigā vara, kas padara tos ļoti būtiskus Eiropas nākotnei.

ES finansiālās intervences nozīme šajās jomās ir saistīta ar to spēju veicināt iekļaujošu un līdzdalīgu pārvaldību, sekmēt informētu un aktīvu pilsoniskumu, aizsargāt un veicināt pamattiesības, veicināt līdztiesību un nediskriminēšanu, kā arī atbalstīt kultūras daudzveidību un visus mākslinieciskās izpausmes veidus. Eiropas plaukstošās radošās un mediju nozares, audiovizuālā nozare un tās kultūru un mantojuma bagātība ir tās identitātes pamats. Tomēr šīs politikas jomas saskaras ar nopietnām problēmām, kuru risināšanai nepieciešama Savienības holistiska rīcība.

Savienības vērtības ir pakļautas iekšējam un ārējam spiedienam, piemēram, tiesiskuma apdraudējumiem, nevienlīdzībai, diskriminācijai un pamattiesību pārkāpumiem, turklāt mazinās uzticība demokrātijas institūcijām un ticība demokrātiskiem procesiem. Joprojām pastāv strukturāla nevienlīdzība, kā arī vardarbība un diskriminācija dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, kas bieži vien izpaužas kā rasisms un citas neiecietības formas. Vienlaikus neatkarīgu pilsoniskās sabiedrības organizāciju tradicionālo lomu šo tendenču līdzsvarošanā apdraud finansiālā un politiskā atbalsta mazināšanās.

Eiropas mediju nozares ir kvalitātes un radošuma simbols, taču šodien tās konkurē ar globālām tiešsaistes platformām, lai piesaistītu iedzīvotāju un patērētāju uzmanību. ES audiovizuālā satura aprite joprojām ir sadrumstalota pa valstīm, un lielāko daļu kases ieņēmumu un straumēšanas abonementu iegūst trešo valstu dalībnieki. Lai gan videospēļu nozare ir ieņēmusi stabilu vietu mūsdienu digitālajā kultūrā (vairāk nekā puse ES iedzīvotāju regulāri spēlē videospēles), Savienības videospēļu tirgū joprojām galvenokārt dominē globālie konkurenti. Visbeidzot, informācijas telpas integritāti apdraud dezinformācijas izplatīšana un pieaugoša ārvalstu īstenota informācijas manipulācija un iejaukšanās, ko veic naidīgi aktori, piemēram, Krievija. Draudus mediju plurālismam palielina tādas parādības kā mediju īpašumtiesību koncentrācija. Vienlaikus ziņu mediji saskaras ar reklāmas ieņēmumu un pārdošanas apjoma samazināšanos, jo digitālie konkurenti iegūst arvien lielāku ieņēmumu daļu un veido patēriņa paradumus. Visu šo faktoru dēļ mediju dzīvotspēja ir apdraudēta.

Kultūra un kultūras un radošās nozares un industrijas Savienībā ir sadrumstalotas arī pa valstīm un lingvistiskā ziņā, parādot mūsu bagātīgo daudzveidību. Tas ierobežo transnacionālo mākslinieciskо sadarbību, auditorijas sasniedzamību, inovatīvas prakses izstrādi, nozaru noturību un konkurētspējas potenciālu, kā arī sabiedrības labbūtības stiprināšanu. Kultūras un radošo nozaru profesionāļiem grūtības sagādā darbs pāri robežām un piekļuve jaunām iespējām un tirgiem, un tas palielina ģeogrāfisko nelīdzsvarotību un ierobežo Eiropas kultūras darbu apriti. Ierobežotā pārrobežu mobilitāte un sadarbība kavē tīklu veidošanu, apjomradītus ietaupījumus, zināšanu apkopošanu un līdzradīšanu, kas ir būtiski aspekti, lai atbalstītu karjeru un spēcīgas kultūras un radošās nozares. Vienlaikus Eiropas bagātīgais kultūras mantojums ir pakļauts apdraudējumam, ko rada budžeta ierobežojumi, neaizsargātība pret piesārņojumu, klimata pārmaiņas un dabas katastrofas, kā arī nelikumīga piesavināšanās vai iznīcināšana.

Visbeidzot, sociālajām, radošajām, kultūras un mediju nozarēm ir kopīga tehnoloģiskā atkarība un tās varētu pozitīvi ietekmēt kopīgas darbības. Tās ietekmē finansēšanas nepilnības, šķēršļi piekļuvē finansējumam, grūtības izmantot un attīstīt lietišķo inovāciju, nespēja pielāgoties jauniem prasmju kopumiem un digitālā pārveide. Tajā pašā laikā trešo valstu tehnoloģiju giganti arvien vairāk ietekmē pilsonisko, mediju un kultūras vidi, veidojot satura patēriņu ar algoritmiskiem ieteikumiem, automatizētu izplatīšanu un MI ģenerētu saturu.

Tās ir transnacionāla rakstura problēmas, kuras nevar efektīvi risināt bez kopīgiem ES līmeņa risinājumiem, koordinācijas, virzības un atbalsta. ES darbības var palīdzēt veicināt sadarbību, spēju veidošanu un savstarpēju mācīšanos, kā arī optimizēt un apvienot šo nozaru potenciālu, lai veicinātu ekonomikas izaugsmi, sabiedrības attīstību un kultūras daudzveidību.

ES atbalsts tādu problēmu risināšanai, kas ietekmē kultūru, medijus un līdztiesību, pilsoņus, tiesības un Savienības vērtības, gadu gaitā ir sniegts, izmantojot dažādas finansēšanas programmas. Daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2021.–2027. gadam atbalstu kultūrai, kultūras un radošajām nozarēm un audiovizuālajām nozarēm sniedza programma "**Radošā Eiropa**", kuras mērķi bija aizsargāt, attīstīt un popularizēt Eiropas kultūru un valodu daudzveidību un mantojumu un veicināt šo nozaru, it īpaši audiovizuālās nozares, konkurētspēju. Tikmēr tiesību un Savienības vērtību veicināšana un aizsardzība, kā paredzēts Līgumos, hartā un piemērojamajā starptautiskajā cilvēktiesību konvencijā, galvenokārt bija programmas "**Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības**" (*CERV*) mērķis. *CERV* ir atbalstījusi pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas darbojas Eiropas, valstu, reģionālā un vietējā līmenī, arī vietējo kopienu organizācijas, to darbā, kas vērsts uz Savienības vērtību aizsardzību un veicināšanu. Savienības atbalsts dažām jomām, piemēram, ziņu medijiem un dezinformācijas apkarošanai, bija sadrumstalots dažādās programmās. Programmas "Radošā Eiropa" starpnozaru sadaļa ietvēra konkrētas darbības mediju plurālisma, medijpratības un mediju sadarbības veicināšanai, savukārt **multivides darbību** virziens atbalstīja informācijas sniegšanu par ES jautājumiem. Dezinformācijas apkarošana līdz šim ir finansēta no programmas "**Digitālā Eiropa**".

DFS 2028.–2034. gadam priekšlikuma mērķis ir novērst "sarežģītību, nepilnības un elastības trūkumu", kas patlaban piemīt ES budžetam, un nodrošināt satvaru, kas būtu mērķtiecīgāks un vienkāršāks un ietvertu mazāk programmu ar lielāku ietekmi. Šā iemesla dēļ, kā arī, lai palielinātu budžeta elastību un spēju reaģēt uz mainīgo realitāti un jaunām problēmām, ar šo priekšlikumu paredzēts racionalizēt ES intervenci kultūras, mediju un līdztiesības, pilsoņu, tiesību un vērtību jomā, attiecīgā gadījumā izmantojot saiknes un sinerģijas un vienlaikus ievērojot katras šīs politikas jomas īpašo raksturu un īpašās vajadzības.

Līdztiesības, pilsoņu, tiesību un vērtību jomā priekšlikums palīdzēs stiprināt demokrātiju un tiesiskumu, kā arī pamattiesības un līdztiesību un mazināt diskrimināciju un nodrošināt pilnvērtīgas iespējas pilsoniskajai sabiedrībai. Jaunā programma arī palīdzēs apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, vardarbību pret bērniem un citām riska grupām. Tā arī palīdzēs uzlabot demokrātijas noturību un līdzdalību.

Mediji ir demokrātisko vērtību, kultūras daudzveidības un ekonomiskās izaugsmes virzītājspēks. Mediju nozare cita starpā ietver tādu saturu kā filmas, seriālus, videospēles, ziņas un informāciju, iegremdējošo realitāti un multividi, kā arī pakalpojumus, tajā skaitā kino, televīziju un radio apraidi, iespiedprodukcijas izgatavošanu un publicēšanu tiešsaistē, tiešsaistes video un raidierakstus. Lai audiovizuālās un mediju nozares būtu sociāli nozīmīgas, tām jābūt noturīgām un konkurētspējīgām. Priekšlikums atbalstīs brīvu, konkurētspējīgu un daudzveidīgu mediju un audiovizuālo telpu. Tas, no vienas puses, veicinās audiovizuālo darbu producēšanu, apriti, intelektuālā īpašuma izmantošanu un patēriņu, kā arī citas mediju satura formas, piemēram, spēles. No otras puses, tas palīdzēs aizsargāt informācijas tirgus dzīvotspēju un plurālismu, it īpaši atbalstot ziņu medijus un mediju neatkarību, arī reģionālā un vietējā līmenī. Tas arī palīdzēs apkarot dezinformāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos.

Kultūra un kultūras un radošās nozares ir liela Eiropas vērtība, kas rada dinamiska kontinenta tēlu pasaules arēnā. Tās cita starpā ietver izpildītājmākslu, literatūru un grāmatu izdošanu, mūziku un vizuālo mākslu, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, arhitektūru, arhīvus, bibliotēkas un muzejus, mākslas amatniecību un dizainu, un tās rada vērtību, izmantojot dažādus līdzekļus un formātus. ES intervence kultūras jomā palīdzēs veicināt pārrobežu kultūras radīšanu un sadarbību, līdzdalību kultūrā un piekļuvi Eiropas kultūras izpausmju daudzveidībai, kā arī aizsargāt un saglabāt kultūras mantojumu. Priekšlikums palīdzēs arī palielināt daudzveidīgu kultūras darbu apriti un veicināt profesionāļu mobilitāti, kā arī ar kultūras palīdzību sekmēs iekļautību un paaudžu vienlīdzību. Visbeidzot, tas stiprinās kultūras un radošo nozaru sociālo, ekonomisko un ārējo dimensiju.

Galu galā ES būtu jāveicina sinerģija starp medijiem, kultūru un pilsonisko telpu, apvienojot publiskās un privātās struktūras, kā arī veicinot starpnozaru sadarbību un inovāciju, lai risinātu kopīgas problēmas un veicinātu sabiedrības noturību un demokrātisko līdzdalību.

Pamatojoties uz to, ES finanšu intervence būs piemērotākā, lai uzlabotu un paplašinātu esošās sekmīgās shēmas, labāk risinātu transnacionālas problēmas un novērstu nepilnības, kuras nav iespējams novērst dalībvalstu līmenī. Tā arī nodrošinās regulatīvās politikas un finansēšanas instrumentu, kā arī iekšpolitikas un ārpolitikas plašāku un labāku saskaņotību. Tāpēc priekšlikums palīdzēs stiprināt Eiropas sabiedrību, medijus un kultūru un veicinās Savienības vērtības un demokrātisko līdzdalību, kā arī palīdzēs pilnībā atraisīt Savienības kā progresa, ilgtspējīgas attīstības un izaugsmes avota potenciālu.

Politikas jomas, uz kurām attiecas šis tiesību akta priekšlikums, ir stingri nostiprinātas ES līgumos, kas nodrošina juridisko pamatu ES rīcībai, izmantojot Savienības finansēšanas programmas, un tās veicina Savienības ilgtermiņa mērķu sasniegšanu. Šajā priekšlikumā paredzētā piemērošanas diena ir 2028. gada 1. janvāris.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Pamattiesības, ES vērtības un demokrātija

Priekšlikums pilnībā atbilst **Eiropas Savienības Pamattiesību hartai** un visiem attiecīgajiem ES politikas satvariem un regulējumam līdztiesības un nediskriminēšanas jomā. Tas arī palīdz īstenot **līdztiesības savienības stratēģiju**. Viens no Eiropas Savienības pamatmērķiem ir,

īstenojot daudzu ieinteresēto personu un starpnozaru pieeju, nodrošināt, ka visi cilvēki neatkarīgi no dzimuma, rases, etniskās piederības, invaliditātes, seksuālās orientācijas, vecuma, reliģijas vai pārliecības var dzīvot bez diskriminācijas un pilnvērtīgi piedalīties sabiedrībā.

Eiropas Savienības apņemšanās veicināt līdztiesību ir nostiprināta daudzos būtiskos paziņojumos un rīcības plānos. Eiropas Komisijas 2020. gada *LGBTIQ* līdztiesības stratēģijā un 2021. gada dzimumu līdztiesības stratēģijā ir uzsvērta ES apņemšanās apkarot diskrimināciju un veicināt līdztiesību visos sabiedrības aspektos. Abas stratēģijas tiks atjaunotas, jo pašreizējo stratēģiju beigu termiņš ir 2025. gadā. Tās papildina gaidāmā ES rasisma apkarošanas stratēģija 2026.–2030. gadam, ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars (2020.–2030. g.), Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam, kā arī ES stratēģija par bērna tiesībām, ES stratēģija antisemītisma apkarošanai un ebreju dzīvesvides atbalstam (2021.–2030. g.) un darbības virziens cīņai pret naidu, kas vērsts pret musulmaņiem. Šajā kontekstā nozīmīga ir arī gaidāmā stratēģija par paaudžu vienlīdzību.

Pirmais ES visaptverošais demokrātijas satvars ir izstrādāts, īstenojot 2020. gada Eiropas Demokrātijas rīcības plānu, 2021. gada pasākumu kopumu demokrātijas stiprināšanai un vēlēšanu integritātes aizsardzībai un 2023. gada Demokrātijas aizsardzības paketi sinerģijā ar ES Ārējo rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2027. gadam. Jaunākie tiesību akti šajā kontekstā ietver regulu par politiskās reklāmas pārredzamību un ES tiesību aktus, kas aizsargā sabiedrības līdzdalībā iesaistījušās personas pret acīmredzami nepamatotām prasībām vai ļaunprātīgām tiesvedībām (“stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību”).

Gaidāmā **Eiropas demokrātijas vairoga** mērķis būs vēl labāk aizsargāt un stiprināt demokrātiju un demokrātijas noturību. Tas tiks izmantots, lai novērstu arvien pieaugošos draudus demokrātijas institūcijām, sistēmām un procesiem ES un lai veicinātu iedzīvotāju uzticēšanos demokrātijai un līdzdalību tajā. Gaidāmās **ES pilsoniskās sabiedrības stratēģijas** mērķis būs vēl labāk aizsargāt pilsonisko sabiedrību un nodrošināt tai pilnvērtīgas iespējas, dodot spēcīgu signālu, ka tiek atzīts pilsoniskās sabiedrības veiktais darbs un tās ieguldījums ES politikā.

Mediji un audiovizuālā nozare

Šā tiesību akta priekšlikuma pamatā ir arī ES mediju un audiovizuālā sistēma, kurā regulējums, finansējums un politika efektīvi atbalsta cits citu, tādējādi veicinot demokrātiskas debates, bagātinot mūsu kultūru un virzot digitālo pārveidi ar konkurētspējīgiem ES mediju nozares dalībniekiem.

Tas papildinās ES vienotā tirgus politiku audiovizuālajās un mediju nozarēs, un tā struktūra papildinās un stiprinās esošos likumdošanas instrumentus. **Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā (AVMPD)** ir noteikts vienots tiesiskais regulējums audiovizuālo mediju pakalpojumiem visā ES, tajā skaitā noteikumi par Eiropas un neatkarīgu darbu popularizēšanu, nepilngadīgo aizsardzību un audiovizuālās reklāmas regulējumu. Ierosinātā programma kopā ar AVMPD nostiprinās Eiropas audiovizuālās nozares dalībnieku spēju finansēt, ražot un izplatīt darbus, kas var būt pietiekami redzami dažādajos pieejamajos plašsaziņas līdzekļos un ir interesanti publikai aizvien atvērtākā un konkurējošākā tirgū Eiropā un citur pasaulē.

Nesen pieņemtais **Eiropas Mediju brīvības akts (*EMFA*)** paredz mediju brīvības un plurālisma aizsardzības pasākumus, tajā skaitā aizsardzību pret politisku iejaukšanos, mediju

īpašumtiesību labāku pārredzamību un pienākumus attiecībā uz sabiedrisko mediju neatkarību. Ierosinātā programma papildinās *EMFA*, sniedzot finansiālu atbalstu ziņu medijiem un stiprinot redakcionālo neatkarību.

Tā būs balstīta arī uz Rīcības kodeksu cīņai pret nelikumīgiem naidīgiem izteikumiem tiešsaistē, **2018. gada Rīcības plānu dezinformācijas apkarošanai** un **Rīcības kodeksu dezinformācijas jomā**, kas nesen integrēts **Digitālo pakalpojumu akta (DPA)** kopregulējuma satvarā, veicinot medijpratību un uzlabojot informētību par situāciju tiešsaistes informācijas telpā visās dalībvalstīs.

Kultūra

Attiecībā uz kultūru, kultūras mantojumu un kultūras un radošajām nozarēm iniciatīva papildinās gaidāmo **Eiropas Kultūras kompasu**, kas ir paredzēts kā stratēģiska politikas pieeja ar mērķi iekļaut kultūru un kultūras un radošās nozares Savienības visaptverošos politikas mērķos un virzīt un izmantot to dažādās dimensijas.

Iniciatīvas pamatā ir vairākas nozīmīgas politikas iniciatīvas, tajā skaitā **Eiropas darba kārtība kultūrai**, **Padomes darba plāni kultūrai**, **ES Starptautisko kultūras sakaru stratēģija** un **Eiropas satvars rīcībai kultūras mantojuma jomā**, un tās visas aicina stiprināt kultūras un kultūras un radošo nozaru nozīmi mūsu Savienības turpmākā sociālajā, ekonomiskajā un starptautiskajā attīstībā. Tā saskan ar citām Eiropas iniciatīvām, piemēram, **Jaunais Eiropas "Bauhaus"**, **Eiropas kultūras galvaspilsētas** un **Eiropas mantojuma zīme**. Tā atbilst arī 2017. gada marta Romas deklarācijai, kurā dalībvalstis un ES iestādes pauda vēlmi redzēt tādu Savienību, "kurā iedzīvotājiem ir jaunas iespējas kultūras un sociālās attīstības un ekonomiskās izaugsmes jomā (..), Savienību, kas saglabā mūsu kultūras mantojumu un sekmē kultūru daudzveidību".

Tā saskan arī ar Komisijas paziņojumu "Eiropas identitātes stiprināšana ar izglītību un kultūru", kurā minēts, ka "visu dalībvalstu kopīgajās interesēs ir pilnībā izmantot izglītības un kultūras sniegto potenciālu nodarbinātības, ekonomiskās izaugsmes, sociālā taisnīguma, aktīva pilsoniskuma veicināšanā un kā līdzekli, lai pieredzētu Eiropas identitāti visā tās daudzveidībā". Iniciatīva saskan arī ar **2005. gada *UNESCO* Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu**, kam Savienība un tās dalībvalstis ir pievienojušās.

Visbeidzot, iniciatīva jāskata saistībā ar gaidāmo ES ilgtspējīga tūrisma stratēģiju, lai cita starpā palīdzētu viesiem atklāt mazāk zināmus kultūras maršrutus un kultūras mantojuma objektus visā Eiropā, tādējādi veicinot ekonomikas attīstību un vietējās darbvietas.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Iniciatīva ir saskaņota ar Komisijas 2024.–2029. gada visaptverošajām politikas prioritātēm, kas ir 1) atbalsts cilvēkiem un mūsu sabiedrības un mūsu sociālā modeļa stiprināšana, 2) mūsu demokrātijas aizsardzība, mūsu vērtību aizstāvēšana, 3) ilgtspējīga Eiropas labklājība un konkurētspēja un 4) globālā Eiropa.

Saskanība ar politiku, kas atbalsta cilvēkus, stiprina mūsu sabiedrību un mūsu sociālo modeli

Daudzgadu finanšu shēmas (2028.–2034. g.) kontekstā tiks veicināta sinerģija starp mediju, kultūras, līdztiesības, tiesību un vērtību iniciatīvām un turpmāko intervenci prasmju, izglītības, sociālās iekļautības, solidaritātes, paaudžu vienlīdzības, jaunatnes un sociālās un teritoriālās kohēzijas jomās. Šāda sinerģija, piemēram, tādās jomās kā medijpratība, digitālās

prasmes, pilsoniskā iesaiste un pilsoniskā izglītība, kā arī prasmju pilnveide un iekļautība, izmantojot radošumu un mākslu, tiks veicināta saskaņā ar Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijas mērķiem un ziņojumu par ES pilsonību. Iniciatīvas īstenošanā var mēģināt panākt sinerģiju un papildināmību arī ar turpmākām dalītās pārvaldības intervencēm ar mērķi stiprināt sociālo un teritoriālo kohēziju Eiropas Savienībā.

Iniciatīva papildina dažas iniciatīvas, kas veicina Eiropas sociālo tiesību pīlāra principus, tajā skaitā īstenojot nodarbinātības un sociālo politiku, kā arī Eiropas Garantiju bērniem. Tas ietver vienlīdzīgas piekļuves tiesībām un daudzveidības veicināšanu, arī reģionālā un vietējā līmenī, lai atbalstītu sociālo iekļautību un taisnīgus darba tirgus un lai risinātu bērnu nabadzības problēmu. Kultūrai un medijiem kā svarīgiem dalībniekiem publiskā diskursa veidošanā un demokrātiskas iesaistes veicināšanā ir būtiska nozīme iekļaujošas un noturīgas sabiedrības veidošanā. **Prasmju savienības** kontekstā iniciatīva aktīvi veicinās profesionāļu prasmju pilnveidi un pārkvalifikāciju kultūras un radošajās nozarēs (KRN), atbalstot viņu spēju pielāgoties digitālās un zaļās pārkārtošanās procesam un pārmaiņām darba tirgū. Turklāt, stiprinot kultūras un radošo nozaru konkurētspēju, programma palīdz šajās nozarēs radīt darbvietas. Vienlaikus iniciatīva veicinās pilsoniskās sabiedrības organizāciju (PSO), kas veic darbu līdztiesības, tiesību un vērtību jomā, spēju veidošanu.

Ņemot vērā pieaugošos riskus, kas saistīti ar dabiskiem apdraudējumiem, ārkārtas situācijām veselības jomā, tehnoloģiskiem negadījumiem, mainīgiem drošības apdraudējumiem un citiem traucējumiem, šī iniciatīva uzlabos vitāli svarīgu sabiedrības funkciju noturību un veidos noturīgāku, drošāku un sagatavotāku Savienību saskaņā ar **Eiropas sagatavotības savienības stratēģiju**.

Saskanība ar tieslietu politiku

Tieslietu politikas un tiesiskuma saskaņotība rada stabilu satvaru, kas nodrošina pārskatatbildību, veicina juridisko saskanību starp dalībvalstīm un dalībvalstīs un aizsargā pamattiesības, tādējādi sekmējot uzticēšanos un sadarbību Savienībā. Saistība starp pamattiesībām un tieslietu politiku ir būtiska, lai veidotu taisnīgu un vienlīdzīgu sabiedrību. Pamattiesības – no tiesībām uz taisnīgu tiesu un nediskriminēšanu līdz privātās dzīves aizsardzībai – nosaka būtiskus standartus, kas jāievēro justīcijas sistēmās, un abstraktus principus pārveido konkrētos juridiskos pasākumos un praksē. Piemēram, diskriminācijas novēršanas tiesību akti nodrošina, ka tiek ievērots vienlīdzības likuma priekšā princips.

Tādējādi sinerģija starp pamattiesībām un tieslietu politiku nodrošina, ka tiesību sistēmas ne tikai novērš pārkāpumus, bet arī aktīvi veicina cieņu, līdztiesību un brīvību. Šāda sinerģija ir būtiska, lai veidotu sabiedrības uzticēšanos juridiskajām institūcijām, veicinātu sociālo kohēziju un galu galā nodrošinātu, ka taisnīgums ir pieejams un jēgpilns visiem cilvēkiem. Šai sakarā daudzgadu finanšu shēmas (2028.–2034. g.) kontekstā tiks veicināta sinerģija starp šo programmu un gaidāmo programmu "Tiesiskums".

Saskanība ar vienotā tirgus politiku un konkurētspējas principiem

Veicinot mediju, audiovizuālo un kultūras un radošo nozaru konkurētspēju, iniciatīva papildinās ES rūpniecības politikas un ekonomikas konkurētspējas politikas satvaru. Konkrētāk, tā ir balstīta uz 2024. gada ziņojumu par vienoto tirgu un konkurētspēju, kurā pieņemta ekosistēmā balstīta pieeja, lai stiprinātu galveno rūpniecības nozaru, tajā skaitā kultūras un radošo nozaru, noturību un stratēģisko autonomiju. Tā atbilst arī mērķiem, kas noteikti Konkurētspējas kompasam, kurā izklāstīti skaidri kritēriji, lai uzlabotu ES ilgtermiņa produktivitāti un noturību un lai veicinātu inovāciju.

Iniciatīva ir saistīta arī ar Komisijas 2020. gada paziņojumu "MVU stratēģija ilgtspējīgai un digitālai Eiropai", kuras mērķis ir atraisīt Eiropas MVU spēju virzīt divējādo pārkārtošanos, pamatojoties uz trim pīlāriem, kas ir spēju veidošana un atbalsts, regulatīvā sloga samazināšana un labāka piekļuve tirgum un labāka piekļuve finansējumam. Šī iniciatīva arī palīdz īstenot Eiropas Komisijas jauno uzkrājumu un ieguldījumu savienības stratēģiju, kuras mērķis ir uzlabot uzņēmumu finansiālās iespējas.

Pētniecībai un inovācijai ir būtiska nozīme iekļaujošu un tiesībās balstītu kultūras, radošo un mediju sistēmu izveidē. Šī iniciatīva stiprinās sinerģiju ar nākamo pētniecības un inovācijas pamatprogrammu un topošo Eiropas Konkurētspējas fondu. Minētais fonds ietver atbalstu daudzdisciplīnu pētniecībai par dažādiem tematiem, to vidū demokrātiju, vērtībām, līdztiesību un dezinformāciju, kā arī par tematiem, kas saistīti ar digitālo jomu un rūpniecību un kas cieši saistīti ar kultūru, radošajām nozarēm un kultūras mantojumu. Lai spēcinātu Eiropas pētniecības ekosistēmu, būs jāstiprina sinerģija un papildināmība, lai kultūras un radošās nozares un pilsoniskā sabiedrība varētu pilnībā izmantot sasniegumus Eiropas pētniecības un inovācijas telpā. Tādējādi programma veicinās pētniecības un inovācijas pamatprogrammas finansēto pētniecības un inovācijas darbību rezultātu izmantošanu.

Priekšlikums arī palīdz risināt Eiropas digitālās pārveides jautājumus saskaņā ar Digitālās desmitgades politikas programmas 2030. gada mērķiem. Tas to papildinās, atbalstot darbības, kas veicina digitālo sagatavotību, prasmju pilnveidi un lietišķo inovāciju sociālajā, kultūras un mediju nozarē, piemēram, MI kontinenta rīcības plānu un MI pielietošanas stratēģiju. Tas arī papildinās spēkā esošo regulējumu, piemēram, Digitālo pakalpojumu aktu, Digitālo tirgu aktu un MI aktu, uzlabojot piekļuvi audiovizuālajam un mediju saturam, stiprinot medijpratību, veicinot godīgu konkurenci un platformu ziņā neitrālu piekļuvi auditorijai. Pārrobežu sadarbība un audiovizuālā satura pieejamība stiprinātu arī digitālo produktu sadarbspēju.

Saskanība ar politiku globālai Eiropai

Ierosinātā programma pēc pieņemšanas papildinās darbības, ko finansē ar Savienības ārējām darbībām. Piemēram, veicinot kultūras apmaiņu un atbalstot Savienības radošās nozares un mediju un audiovizuālo saturu visā pasaulē, tajā skaitā izmantojot starptautisku sadarbību, tā atvērs jaunus tirgus, piesaistīs pasaules talantus un palielinās ES ietekmi un pievilcību pasaules mērogā. Turpmākā intervence ietvers trešo valstu dalību programmā un atbalstu starptautiskai sadarbībai, nodrošinot sinerģiju ar ES ārējās darbības politiku.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 19. panta 2. punkts, 21. panta 2. punkts, 24. pants, 167. panta 5. punkts, 168. panta 5. punkts un 173. panta 3. punkts, lai visaptverošā veidā sasniegtu programmas vispārīgos mērķus.

LESD **19. panta 2. punkts** paredz veicināšanas pasākumu pieņemšanu, lai atbalstītu dalībvalstu rīcību, kas vērsta uz cīņu pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās piederības, reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.

Demokrātiskā iesaiste, pilsoniskā līdzdalība un pilsoniskās sabiedrības veicināšana ir būtiski Savienības pilsonības jēdziena pamatelementi. Tie ir tiesību brīvi pārvietoties un dzīvot ES izšķirīgi faktori un veicinātāji.

LESD 21. panta 2. punktā paredzēts, ka Savienība var pieņemt pasākumus, lai sekmētu pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs. Šis pants var attiekties arī uz

darbībām ar mērķi informēt pilsoņus un iestādes par pilsoņu balsstiesībām, dzīvojot citā dalībvalstī, jo praksē tie arī atvieglo pilsoņa tiesību brīvi pārvietoties un uzturēties īstenošanu.

Ar **LESD 24. pantu** ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes pienākums pieņemt noteikumus par procedūrām un nosacījumiem, kas nepieciešami pilsoņu iniciatīvai LES 11. panta nozīmē. Tas ir izpildīts, pieņemot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/788[1]. Ar programmu būtu jāatbalsta minētās regulas īstenošanai paredzētā tehniskā un organizatoriskā atbalsta finansēšana, tādējādi palīdzot īstenot pilsoņu tiesības uzsākt un atbalstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvas. Kopā ar citām tiesībām, kas noteiktas LESD 24. pantā, šīs tiesības nodrošina pilsoņu tiešu līdzdalību Savienības demokrātiskajā dzīvē.

LESD 167. panta 5. punkts nosaka, ka Savienība pieņem veicināšanas pasākumus, lai veicinātu dalībvalstu kultūru uzplaukumu, respektējot to nacionālās un reģionālās atšķirības un vienlaikus pievēršot uzmanību kopīgajam kultūras mantojumam. Savienības veiktās darbības veicina dalībvalstu sadarbību un papildina to darbības tādās jomās kā, piemēram, zināšanu uzlabošana par Eiropas tautu kultūru un vēsturi un šo zināšanu izplatīšana, kā arī Eiropas nozīmes kultūras mantojuma saglabāšana un aizsardzība.

LESD 168. panta 5. punkts nodrošina juridisko pamatu veicināšanas pasākumu pieņemšanai, lai aizsargātu un uzlabotu cilvēku veselību. Vardarbība, arī pret bērniem un sievietēm, apdraud fizisko un garīgo veselību. Bērni ir visneaizsargātākie iedzīvotāji, un viņiem vajadzīgs augstāks aizsardzības līmenis pret šiem draudiem, kam bieži ir pārrobežu raksturs. Vardarbība pret sievietēm arī ir būtisks drauds no šīs vardarbības cietušo fiziskajai un garīgajai veselībai, kam vajadzīgs augsts aizsardzības līmenis.

LESD 173. panta 3. punktā ir noteikts, ka Savienība var lemt par īpašiem pasākumiem, lai atbalstītu rīcību, ko dalībvalstis veic, lai nodrošinātu vajadzīgos apstākļus Savienības rūpniecības konkurētspējai, tajā skaitā rīcību nolūkā veicināt tādas vides veidošanu, kas labvēlīga iniciatīvai un uzņēmumu attīstībai.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Lai veicinātu un aizsargātu kultūru, medijus un Savienības vērtības, ir vajadzīga transnacionāla sadarbība un koordinēti centieni, kas sniedzas pāri valstu robežām. Tās ir jomas, kurās problēmu sarežģītības dēļ dalībvalstīm ir grūti tās pietiekami risināt vienām pašām. Koordinēta ES līmeņa rīcība ļauj saskanīgāk un ietekmīgāk reaģēt, lai risinātu transnacionālas un kopīgas problēmas, kas palēnina progresu, un pieļauj sistēmisku ietekmi, apzinot un novēršot strukturālās nepilnības, ko dalībvalstis nav noteikušas par prioritārām. ES budžetam ir būtiska nozīme šādu kopīgu risinājumu nodrošināšanā. Šāda pieeja nodrošina arī lielāku saskanību starp iekšpolitiku un to, kā Savienība veicina savas vērtības un starptautiskos standartus ārvalstīs.

Ierosinātās programmas apmēra un ietekmes dēļ Savienības līmeņa rīcība rada pievienoto vērtību, jo dalībvalstis, rīkojoties atsevišķi, nevar pietiekami labi sasniegt šos mērķus. Piemēram, tā stiprina ES pilsonības apziņu un savstarpējo sapratni, atvieglojot pārrobežu darbības, kas veicina pilsonisko līdzdalību, solidaritāti un plašāku līdzdalību kultūrā un mediju darbībā. Tā arī nodrošina saskaņotus un augstus standartus visā ES un ES tiesību aktos nostiprināto tiesību efektīvu piemērošanu visās dalībvalstīs, kas ir būtiski ES pilsoņu aizsardzībai. Turklāt ES rīcība stiprina vienoto tirgu, veicinot taisnīgu piekļuvi un mobilitāti un vienlaikus nodrošinot efektīvāku īstenošanu, izmantojot koordinētus satvarus un lielāka mēroga kopīgus projektus. Novēršot sadrumstalotību, veicinot dalībvalstu sadarbību un

[1] OV L 130, 17.5.2019., 55.–81. lpp.

apvienojot resursus ES līmenī, iniciatīva nodrošina, ka radošās nozares, audiovizuālie un mediju uzņēmumi un radītāji var pilnībā gūt labumu no vienotā tirgus. Tā uzlabo piekļuvi daudzveidīgam kultūras un radošajam saturam, atbalsta mediju plurālismu un palielina Eiropas audiovizuālās nozares konkurētspēju.

ES finansējuma pievienoto vērtību šajās politikas jomās uzsvēra lielākā daļa respondentu Komisijas rīkotajā atklātajā sabiedriskajā apspriešanā par jaunajām ES programmām (sk. turpmāk).

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo tajā ir paredzēts vienīgi tas, kas nepieciešams noteiktā mērķa sasniegšanai ES līmenī, un šim nolūkam vajadzīgie pasākumi.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Jaunās programmas "*AgoraEU*" pamatā galvenokārt ir programma "Radošā Eiropa" (2021.–2027. g.), programma "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (*CERV*) (2021.–2027. g.) un esošās prerogatīvas, apvienojot ES finansiālo atbalstu kultūras, mediju un Savienības vērtību uzturēšanai. Jaunajā instrumentā ir ņemtas vērā dažādu nozaru īpatnības, to atšķirīgās mērķgrupas un īpašās vajadzības, vienlaikus nodrošinot sinerģiju un papildināmību.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Komisija ir ņēmusi vērā programmas "Radošā Eiropa" 2014.–2020. gadam galīgā novērtējuma rezultātus un programmas " Radošā Eiropa" 2021.–2027. gadam starpposma novērtējuma rezultātus, kā arī *CERV* starpposma novērtējumu un programmu "Eiropa pilsoņiem" un "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" galīgos novērtējumus, kas veikti laikposmā no 2023. līdz 2025. gadam.

Minētajos novērtējumos tika vērtēts programmu sniegums, pamatojoties uz to efektivitāti, lietderību, nozīmīgumu, saskanību, ilgtspēju un ES pievienoto vērtību.

Minēto novērtējumu rezultāti liecina, ka esošo programmu politikas mērķi lielā mērā ir sasniegti un ir nodrošināta ES pievienotā vērtība, un tie vienlaikus norāda uz jomām, kurās vajadzīgi uzlabojumi struktūras ziņā.

Programmas **"Radošā Eiropa"** novērtējumā ir uzsvērts programmas ieguldījums vispārīgā mērķa sasniegšanā, proti, atbalstīt kultūras un valodu daudzveidību un kultūras mantojumu, uzlabojot sabiedrības piekļuvi daudzveidīgam saturam, jo īpaši no ārvalstīm, kā arī konkurētspējas veicināšanas mērķa sasniegšanā, palīdzot audiovizuālās nozares un citu radošo un kultūras nozaru operatoriem uzlabot to prasmes un paplašināt darbību Eiropas līmenī. Tai ir unikāla nozīme kā vienīgajam finansējuma avotam transnacionālai sadarbībai, labas prakses apmaiņai, kā arī apritei un mobilitātei šajās nozarēs.

Programmas "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" starpposma novērtējumā apstiprināts, ka programma aizņem citādi lielā mērā tukšu vietu vērtību un pamattiesību finansēšanas jomā, jo tā ir īpašs ES instruments pamattiesību, līdztiesības un nediskriminēšanas, kā arī demokrātijas un tiesiskuma aizsardzībai un veicināšanai Eiropā. Novērtējums arī parādīja, ka programmai ir būtiska nozīme, atbalstot pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kas darbojas tiesību un vērtību jomā, tajā skaitā vietējo kopienu līmenī, kurām bieži vien trūktu citu finansējuma avotu un atbalsta veidu.

Multivides darbību virziena (2021.–2023. g.) novērtējums apstiprina to, ka tas efektīvi stiprināja ziņu par ES lietām atspoguļojumu no Eiropas perspektīvas. Ar šīm darbībām tika atbalstīta liela apjoma oriģināla satura radīšana, sasniedzot ievērojamu auditoriju.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Sabiedriskajā apspriešanā tika iegūta informācija, ko izmantoja, lai veiktu ietekmes novērtējumu ES programmām pārrobežu izglītības, jaunatnes, kultūras, mediju, vērtību un pilsoniskās sabiedrības jomā saskaņā ar DFS laikposmam pēc 2027. gada. To veica no 2025. gada 12. februāra līdz 7. maijam. Kopumā apspriešanās laikā tika iegūtas 5845 derīgas atbildes.

Atbildes skaidri apliecināja ES pastāvīgo lomu pārrobežu sadarbības veicināšanā un atbalsta sniegšanā kultūras, mediju, demokrātijas un pamattiesību jomā. Piemēram, tādu respondentu īpatsvars, kuri uzskatīja, ka ir "ļoti būtiski" vai "būtiski" "aizsargāt demokrātiju un demokrātijas standartus", "veicināt pamattiesību (tajā skaitā bērnu un sieviešu tiesību) ievērošanu", "veicināt mediju neatkarību un plurālismu un cīņu pret dezinformāciju", kā arī "veicināt kultūras un radošo daudzveidību", bija attiecīgi 91 %, 88 %, 85 % un 78 %.

Sabiedriskajā apspriešanā saņemtās atbildes arī apstiprināja, ka ES finansējums nodrošina pievienoto vērtību salīdzinājumā ar finansējumu valsts, vietējā vai reģionālā līmenī jomās, kurām to piešķir. Piemēram, 66 % respondentu uzskatīja, ka "demokrātijas aizsardzība un demokrātijas standartu veicināšana" ir joma, kurā ES finansējums sniedz būtisku pievienoto vērtību. Gandrīz divas trešdaļas respondentu kā "būtisku" politikas mērķi minēja atbalstu audiovizuālajai un mediju nozarei. Visbeidzot, aptuveni 80 % respondentu uzskata, ka pievienoto vērtību rada ES finansējums, ko piešķir "kultūras un valodu daudzveidības veicināšanai" un "kultūras mantojuma un Eiropas atceres veicināšanai un saglabāšanai", savukārt 74 % respondentu uzskata, ka pievienoto vērtību rada ES finansējums "plašas piekļuves kultūrai un kultūras mantojumam nodrošināšanai".

Respondentiem tika lūgts novērtēt šķēršļus, kas liedz ES budžetam pilnībā sasniegt tā mērķus politikas jomās, un tie īpaši atzinīgi novērtēja to, ka Komisija liek uzsvaru uz lielāku finansējuma efektivitāti, taču nedara to uz "identitātes" un "uzticības" rēķina, kā arī uz tematisko skaidrību un ieinteresēto personu līdzdalību.

Kvantitatīvie rezultāti liecina, ka visbiežāk minētie šķēršļi visās grupās bija administratīvais slogs (to minēja 51 % iedzīvotāju un 56 % organizāciju) un sarežģīti un fondiem specifiski atbilstības noteikumi (49 %iedzīvotāju un 52 % organizāciju). Šie aspekti liecina par bažām ne tikai saistībā ar regulējuma sarežģītību, bet arī ar instrumentu sadrumstalotību un īstenošanas neefektivitāti. Papildu šķēršļi cita starpā bija elastības trūkums resursu pārdalē, reaģējot uz jaunām vajadzībām (to minēja 45 % iedzīvotāju un 50 % organizāciju), kavēšanās programmu īstenošanā un finansējuma izmaksāšanā, kā arī nepietiekama komunikācija vai skaidrība par finansēšanas iespējām. It īpaši valsts iestādes un NVO uzsvēra, ka kavēšanās samazina ietekmi un ticamību vietējā līmenī.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Priekšlikums ir sagatavots, ņemot vērā ārējos ziņojumus un novērtējumus.

Priekšlikuma tapšanā ir izmantoti daudzi pētījumi un ziņojumi, ko sagatavojis, piemēram, Eiropas Parlaments, ES Pamattiesību aģentūra un Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts, kas

norāda uz arvien pieaugošiem un nopietniem izaicinājumiem, kas pārbauda pamattiesības un vērtības ES, kā arī mūsu demokrātijas institūciju noturību[2].

Mediju un audiovizuālajā jomā tas balstīts uz 2023. gada Eiropas mediju nozares pārskata[3] secinājumiem, kas sniedza vērtīgu ieskatu par mediju un audiovizuālo nozaru (tajā skaitā spēļu nozares) problēmām. Mediju uzņēmumi ES ir pakļauti arvien lielākam globālo konkurentu spiedienam, kuri cīnās par lietotāju uzmanību un ieņēmumiem. Patērētāju izdevumi un mediju patēriņš kopš Covid-19 pandēmijas stagnē, un digitālās platformas apkopo lielāku satura apjomu un gūst lielākus reklāmas ieņēmumus nekā tradicionālie mediji. Nozares saskaras arī ar augstām tehnoloģiju ieviešanas izmaksām, ierobežotiem privātajiem ieguldījumiem un lielu atkarību no trešo valstu tehnoloģijām. Ziņojumā arī atklāts, ka ES audiovizuālo darbu aprite pāri robežām ir ierobežota, tādējādi ierobežojot nozares potenciālu. Vienlaikus arvien vairāk tiek apdraudēta ziņu mediju dzīvotspēja, jo samazinās ieņēmumi un krītas nodarbinātības rādītāji, kā arī mazinās patērētāju uzticēšanās.

Kultūras un radošo nozaru jomā priekšlikums ir sagatavots, ņemot vērā tematiskās sanāksmes, neatkarīgu pētījumu konstatējumus, Padomes secinājumus[4], Eiropas Parlamenta rezolūcijas[5], Eiropas mantojuma zīmes rīcības novērtējumu[6] un pirmo starpposma novērtējumu par iniciatīvu "Eiropas kultūras galvaspilsēta" 2020.–2033. gadam[7], kā arī ieteikumus, ko snieguši dalībvalstu eksperti atvērtās koordinācijas metodes kultūras jomā kontekstā[8]. Šajos dažādajos avotos uzsvērts programmas "Radošā Eiropa" kultūras sadaļas pastāvīgais nozīmīgums, vienlaikus norādot uz jomām, kurās vajadzīgi uzlabojumi, it īpaši saistībā ar digitālo un zaļo pārkārtošanos un MI izplatību, mākslinieku un kultūras un radošo nozaru profesionāļu darba apstākļiem, kā arī starptautisko kontekstu.

---

[2] Tajā skaitā Eiropas Parlamenta ziņojums par pilsoniskās sabiedrības rīcības iespēju samazināšanos Eiropā (2021/2103(INI)); *FRA* ziņojums "*Protecting civil society – update 2023*"; *EIGE* 2024. gada dzimumu līdztiesības indekss: vardarbības pret sievietēm apkarošana, dzimumu nelīdztiesības novēršana.

[3] Mediju nozares pārskata otrais izdevums tiks publicēts 2025. gada jūlijā.

[4] Konkrētāk, Padomes 2025. gada maija secinājums par atbalstu jaunajiem māksliniekiem un kultūras un radošo profesiju pārstāvjiem karjeras uzsākšanai, Padomes 2024. gada novembra secinājumi par to, kā uzlabot un veicināt kultūras pieejamību, Padomes 2024. gada maija secinājumi par kultūras un radošo nozaru stiprināšanu, izmantojot uz datiem balstītu auditorijas attīstību, un Padomes 2023. gada maija secinājumi par apdraudētiem un pārvietotiem māksliniekiem.

[5] Eiropas Parlamenta 2024. gada 17. janvāra rezolūcija par kultūras daudzveidību un autoriem paredzētiem nosacījumiem Eiropas mūzikas straumēšanas tirgū (2023/2054(INI)), Eiropas Parlamenta 2024. gada 16. janvāra rezolūcija par programmas "Radošā Eiropa" (2021–2027) īstenošanu (2023/2003(INI)), Eiropas Parlamenta 2023. gada 21. novembra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par mākslinieku un kultūras un radošo industriju darbinieku sociālajam un profesionālajam stāvoklim paredzētu ES sistēmu (2023/2051(INI)), Eiropas Parlamenta 2023. gada 14. septembra rezolūcija par Eiropas grāmatniecības nozares nākotni (2023/2053(INI)), Eiropas Parlamenta 2022. gada 14. decembra rezolūcija par jaunas Eiropas darba kārtības kultūrai un ES Starptautisko kultūras sakaru stratēģijas īstenošanu (2022/2047(INI)), Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. oktobra rezolūcija par mākslinieku situāciju un kultūras nozares atveseļošanu ES (2020/2261(INI)).

[6] Novērtējums par Eiropas mantojuma zīmi (*EHL*) 2018.–2024. gada periodā, ko Eiropas Komisijas uzdevumā veicis *PPMI* (2025. gada jūlijs).

[7] Iniciatīvas "Eiropas kultūras galvaspilsēta" 2020.–2033. gadam pirmais starpposma novērtējums, ko Eiropas Komisijas uzdevumā veicis *Ecorys* un *KEA European Affairs* (2025. gada jūlijs).

[8] Konkrētāk, dalībvalstu ekspertu AKM darba grupa, "Mākslinieku un kultūras un radošo profesiju pārstāvju statuss un darba apstākļi", 2023. gada jūnijs; dalībvalstu ekspertu AKM darba grupa, "Ceļā uz dzimumu līdztiesību kultūras un radošajās nozarēs", 2021. gada 4. jūnijs.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikumam ir veikts ietekmes novērtējums. Komisijas dienesti ir izpētījuši vairākus alternatīvus politikas risinājumus, lai risinātu attiecīgo nozaru problēmas, un ir noteikuši risinājumu, kurš vislabāk kalpo politikas jomām un Komisijas prioritātēm. Dažādie risinājumi bija savstarpēji izslēdzoši. Viens risinājums paredzēja turpināt esošās programmas "Radošā Eiropa" un *CERV* kā atsevišķas programmas, vienlaikus ieviešot dažus papildu uzlabojumus. Otrais risinājums bija apvienot programmas, kuru mērķis ir aizsargāt Savienības vērtības, medijus un kultūru. Trešais risinājums bija to politikas jomu pilnīga integrācija vienā instrumentā, ko patlaban aptver *CERV* un "Radošā Eiropa", kā arī *Erasmus+* un Eiropas Solidaritātes korpuss.

Tika apsvērtas vēl citas alternatīvas, taču tās jau agrīnā posmā tika noraidītas. Viena no tām bija ES finansējuma pārtraukšana jomās, kuras patlaban aptver *CERV* un programma "Radošā Eiropa", taču tā tika noraidīta, ņemot vērā to, cik būtiskas ir problēmas, kas skar attiecīgās nozares, un to cik liela nozīme šīm politikas jomām ir pievērsta politikas pamatnostādnēs un novērtējumā par ES finansējuma intervences pastāvīgo nozīmīgumu un pievienoto vērtību, pamatojoties uz attiecīgajiem vidusposma novērtējumiem. Agrīnā posmā tika noraidīta arī alternatīva, kas paredzēja programmu apvienošanu (piemēram, tikai programmas "Radošā Eiropa" sadaļas "*MEDIA*" apvienošanu ar programmu *CERV*), jo tā nebūtu pietiekami saskaņota ar politiskajām prioritātēm vai nebūtu pietiekami risinājusi attiecīgo nozaru problēmas.

Trīs atlasīto risinājumu (turpināšana, pilnīga integrācija un uz mērķi balstīta apvienošana) galvenā potenciālā ietekme tika analizēta dažādās sociālās, ekonomiskās un vidiskās dimensijās. Attiecīgā gadījumā analīze aptvēra arī izmaksas un ieguvumus, ietekmi uz konkurētspēju un MVU un digitalizāciju, kā arī risinājumu devumu Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanā. Trīs politikas risinājumi tika novērtēti, pamatojoties uz to efektivitāti, lietderību, saskanību un proporcionalitāti, izmantojot sociālo vairāku kritēriju novērtējumu (*SMCE*).

Risinājumu un to ietekmes novērtējumā uzsvērts, ka integrācija, kas balstīta uz politikas mērķiem (mērķos balstīta apvienošana) nodrošinātu labāku potenciālu salīdzinājumā ar abām pārējām alternatīvām. Tā ļautu pastiprināt koordinēšanu, mērķtiecīgu elastību un ietekmīgāku ES budžeta izmantošanu, nekaitējot politikas mērķim vai pieejamībai. Tā nodrošinātu optimālu līdzsvaru starp vienkāršošanu un politikas nozīmīgumu. Tā atbilst arī ieinteresēto personu aicinājumiem vienkāršot piekļuvi finansējumam un nodrošināt elastīgu resursu piešķiršanu un kopīgu noteikumu piemērošanu. Saskaņā ar politikas pamatnostādnēm tā atbilst principam "finansējums seko politikai", apvienojot programmas, kuru mērķis ir aizsargāt kultūru, medijus un Savienības vērtības. Tā balstīsies uz esošo programmu panākumiem un pašreizējās DFS paraugpraksi, par ko liecina novērtējumi, labāk risinot transnacionālas un kopīgas problēmas, novēršot finansējuma trūkumu dalībvalstu līmenī un uzlabojot saskanību starp iekšpolitiku un ārpolitiku, vienlaikus veicinot sinerģiju, efektivitāti un lietderību un samazinot pārklāšanos. Tā nodrošinās pienācīgu pamanāmību katrai no apvienotajā programmā iekļautajām politikas jomām, pilnībā ievērojot horizontālos noteikumus, kas izklāstīti Regulā (ES, Euratom) [202X/XXX, Snieguma regula], kas piemērojama visām Savienības programmām. Tā arī pastiprinās rīcību attiecībā uz transversālām prioritātēm un sinerģijām, kas ietekmē sociālās, mediju, kultūras un radošās nozares (piemēram, nozaru prasmēm, piekļuvi finansējumam, inovāciju ieviešanu utt.).

Pamatojoties uz labāka regulējuma pamatnostādnēm, šis ietekmes novērtējuma ziņojums tika iesniegts Regulējuma kontroles padomei (RKP) kvalitātes pārbaudes veikšanai. RKP 2025. gada 13. jūnijā sniedza atzinumu par ietekmes novērtējumu. RKP sniedza virkni

piezīmju un ieteikumu par piemērošanas jomu, problēmu noteikšanu un novērtējumu izmantošanu, intervences loģiku un mērķiem, risinājumu salīdzinājumu un izmaksu un ieguvumu analīzi, pārvaldību, saskaņotību un turpmāko uzraudzību un novērtēšanu. Ietekmes novērtējums, kas pievienots šim tiesību akta priekšlikumam, tika pārskatīts saskaņā ar padomes piezīmēm.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Iniciatīva racionalizēs ES programmu vadību, pārvaldību un īstenošanu, lai uzlabotu efektivitāti pieteikumu iesniedzējiem, saņēmējiem un ES iestādēm. Pieteikumu iesniegšanas un ziņošanas procedūras tiks vienkāršotas un vēl vairāk saskaņotas, ieviešot vienotus vai saskaņotus noteikumus, kas atvieglos pieteikumu iesniedzējiem pieteikšanos uzaicinājumos, kas saistīti ar savstarpēji papildinošiem politikas mērķiem.

Lai vienkāršotu īstenošanu un samazinātu administratīvo slogu saņēmējiem, vienkāršotu finansējuma veidu izmantošana (tajā skaitā finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, un vienreizēji maksājumi) kļūs par standarta ieguldījuma veidu dotāciju finansēšanai. Turpināsies arī finansiālā atbalsta izmantošana trešām personām, kas ir izrādījusies efektīva, padarot ES finansējumu pieejamāku mazām organizācijām, un vajadzības gadījumā to varētu paplašināt. Turklāt pozitīva ietekme būs arī daudzgadu dotāciju plašākai izmantošanai. Šķēršļi, ar kuriem saskaras vietējo kopienu organizācijas un pirmreizējie pieteikumu iesniedzēji, tiks novērsti, izmantojot mērķtiecīgus vienkāršošanas pasākumus, kas paredz ņemt vērā viņu situāciju, uzlabotu komunikāciju un finansēšanas iespēju popularizēšanu. Resursu apvienošana, arī tādās jomās kā uzraudzība un iekšējā un ārējā komunikācija, dos apjomradītus ietaupījumus un uzlabos ES finansējuma prognozējamību saņēmēju, ieinteresēto personu un ES iedzīvotāju vidū.

- **Pamattiesības**

Pamatojoties uz iepriekšējām programmām "Radošā Eiropa" un "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (*CERV*), kā arī uz līdzšinējām prerogatīvām, jaunā instrumenta mērķis ir veicināt Savienības vērtības, tajā skaitā pamattiesību ievērošanu, līdztiesību un demokrātiju, kā arī kultūru un medijus.

Tas atbilst Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā noteiktajām vērtībām un veicina tās. Jaunās programmas mērķi ir cieši saistīti ar pamattiesību veicināšanu un tādējādi saskan ar ES Pamattiesību hartu. Šis priekšlikums it īpaši palīdzēs veicināt un aizsargāt tiesības un principus, kas noteikti hartas 8. pantā (personas datu aizsardzība), 11. pantā (vārda brīvība, tiesības uz informāciju, mediju brīvība un plurālisms), 12. pantā (pulcēšanās un biedrošanās brīvība), 13. pantā (humanitāro un eksakto zinātņu brīvība), 15. pantā (brīvība izvēlēties profesiju un tiesības strādāt), 20. un 21. pantā (vienlīdzība un diskriminācijas aizliegums), 22. pantā (kultūras un valodu daudzveidība), 23. pantā (sieviešu un vīriešu līdztiesība), 24. pantā (bērna tiesības), 26. pantā (personu ar invaliditāti tiesības), 31. pantā (godīgi un taisnīgi darba apstākļi), 32. pantā (bērnu darba aizliegšana un strādājošu jauniešu aizsardzība), 33. pantā (ģimenes dzīve un darbs), kā arī 39.–46. pantā (pilsoņu tiesības).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Sk. pielikumu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Šī iniciatīva tiks uzraudzīta, izmantojot 2028.–2034. gada budžeta snieguma satvaru, kas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) [XXX]* [Snieguma regula], kurā izklāstīti arī konkrētie noteikumi par novērtējumiem. Novērtēšana tiks veikta saskaņā ar Komisijas labāka regulējuma pamatnostādnēm, un tās pamatā būs rādītāji, kas attiecas uz programmas mērķiem.

Daļu programmas īstenos izpildaģentūra, ko uzraudzīs par programmu atbildīgie Komisijas dienesti.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Programmas vispārīgie mērķi ir veicināt kultūras un valodu daudzveidību un mantojumu, palielināt kultūras un radošo nozaru, it īpaši mediju un audiovizuālo nozaru, konkurētspēju, aizsargāt mākslinieciskо un mediju brīvību un aizsargāt un veicināt līdztiesību, aktīvu pilsoniskumu, tiesības un vērtības, kas noteiktas Līgumos un hartā, tādējādi sekmējot demokrātisko līdzdalību un sabiedrības noturību Savienībā.

Šā vispārīgā mērķa ietvaros programmai būs trīs atsevišķas sadaļas.

Pirmā sadaļa ir "Radošā Eiropa – kultūra", kas tiks īstenota, lai sasniegtu šādu konkrētu mērķi:

a) veicināt kultūras darbu pārrobežu radīšanu, sadarbību, līdzdalību un pieejamību, kā arī dažādu kultūras darbu pārrobežu apriti, vienlaikus stiprinot kultūras un radošo nozaru sociālo, ekonomisko un starptautisko dimensiju.

Otā sadaļa ir "*MEDIA+*", kas tiks īstenota, lai sasniegtu šādus konkrētus mērķus:

a) veicināt audiovizuālo un videospēļu nozaru kultūras daudzveidību un konkurētspēju, it īpaši uzlabojot Eiropas satura radīšanu un pārrobežu izplatīšanu, kā arī iedzīvotāju piekļuvi tam;

b) veicināt brīvu, dzīvotspējīgu un daudzveidīgu Savienības informācijas ekosistēmu, it īpaši atbalstot brīvu un neatkarīgu žurnālistiku un ziņu medijus, uzlabojot iedzīvotāju piekļuvi uzticamai informācijai un apkarojot dezinformāciju.

Trešā sadaļa ir "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (*CERV+*), kas tiks īstenota, lai sasniegtu šādus konkrētus mērķus:

a) palīdzēt aizsargāt un veicināt pamattiesības, līdztiesību un nediskriminēšanu un Līgumos nostiprinātās Savienības pilsoņu tiesības, tajā skaitā pilsoņu brīvu pārvietošanos, un palielināt pilsoniskās sabiedrības iespējas;

b) palīdzēt apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, vardarbību pret bērniem un citām šādas vardarbības riskam pakļautām grupām;

c) palīdzēt veicināt demokrātisko līdzdalību un uzturēt tiesiskumu.

Lai maksimāli palielinātu ietekmi un veicinātu sinerģiju starp sadaļām, programma atbalstīs transversālas un horizontālas darbības, kas veicina vispārīgā mērķa sasniegšanu, it īpaši attīstot sinerģiju starp kultūras, mediju un pilsoniskajām jomām un veicinot starpnozaru sadarbību un inovāciju.

Lai programma būtu efektīva, tajā, izmantojot pielāgotas un mērķorientētas pieejas, būtu jāņem vērā dažādo politikas virzienu īpatnības, to dažādās mērķgrupas un to īpašās vajadzības.

2025/0550 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido programmu "*AgoraEU*" 2028.–2034. gada periodam un atceļ Regulas (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un it īpaši tā 19. panta 2. punktu, 21. panta 2. punktu, 24. pantu, 167. panta 5. punktu, 168. panta 5. punktu un 173. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[9],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[10],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, līdztiesību, tiesiskumu un cilvēktiesības, arī minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība ("Savienības vērtības"). Savienības vērtības ir atspoguļotas tiesībās, brīvībās un principos, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ("harta"). LES 3. pants arī pilnvaro Savienību veicināt bērnu tiesību aizsardzību. LES 10. pantā ir arī noteikts, ka Savienības darbības pamatā ir pārstāvības demokrātija, ka pilsoņi Savienības līmenī ir tieši pārstāvēti Eiropas Parlamentā un ka pilsoņiem ir tiesības piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē. LES 20. pantā ir noteikta Savienības pilsonība, kā arī būtiskas tiesības, kas cita starpā ir Savienības pilsoņiem.

(2) Kultūra un mediji, kā arī Savienības vērtību veicināšana un ievērošana ir brīvas, taisnīgas, daudzveidīgas, iekļaujošas un saliedētas Savienības būtiski svarīgi elementi. Pilsoņu līdzdalība un iesaiste, pienācīgi ievērojot Savienības vērtības, ir Savienības demokrātiskās dzīves pamats, un medijiem ir izšķiroša nozīme sabiedriskās domas un brīvu debašu veidošanā. Audiovizuālie darbi un visi citi kultūras un radošo izpausmju veidi, arī kultūras mantojums, ir būtiski Eiropas daudzveidībai un sabiedrības noturības un savstarpējas sapratnes veidošanai Eiropas iedzīvotāju un kopienu starpā.

(3) Programma "*AgoraEU*" ("programma") sniegs būtisku ieguldījumu minēto mērķu sasniegšanā un tiesību un vērtību īstenošanā.

---

9 OV C , , . lpp.
10 OV C , , . lpp.

(4) Programmai būtu jāturpina programma "Radošā Eiropa", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/818[11], un programma "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības", kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/692[12]. Tai būtu jāracionalizē dažādas finansēšanas darbības mediju brīvības un plurālisma atbalstam un cīņai pret dezinformāciju, lai palīdzētu sniegt informāciju par Savienības jautājumiem. Brīvi un plurālistiski mediji un pilsoniskā sabiedrība ir vieni no galvenajiem Savienības demokrātijas sistēmu sargiem, am ir izšķiroša nozīme demokrātijas noturības nodrošināšanā, un tie būtu jāatbalsta. Programmai būtu jāatbalsta arī kultūras, radošās un mediju nozares, jāizmanto kultūras un kultūras daudzveidības spēks, jāuzlabo informācijas telpa un jāatbalsta Savienības centieni stiprināt tiesībās balstītu, iekļaujošu, līdztiesīgu un demokrātisku sabiedrību. Ar šo regulu nosaka indikatīvu finansējumu programmai "*AgoraEU*"[13]. Šajā regulā faktiskās cenas aprēķina, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru.

(5) Lai programma būtu efektīva, tajā, izmantojot mērķorientētas pieejas, būtu jāņem vērā dažādo politikas jomu un nozaru īpašais raksturs un problēmas, to dažādās mērķgrupas un īpašās vajadzības.

(6) Nesenā pieredze liecina, ka strauji mainīgā ekonomiskajā, sociālajā un ģeopolitiskajā vidē ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un tās programmas. Šajā nolūkā un saskaņā ar programmas "*AgoraEU*" mērķiem, piešķirot finansējumu, pienācīgi tiks ņemtas vērā mainīgās politikas vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, Padomes secinājumos un Eiropas Parlamenta rezolūcijās, vienlaikus nodrošinot pietiekamu paredzamību īstenošanai.

(7) Kultūras un radošās nozares, tajā skaitā izpildītājmāksla (piemēram, teātris un deja), literatūra un grāmatu izdevējdarbība, mūzika, vizuālā māksla, materiālais un nemateriālais kultūras mantojums, arhitektūra, arhīvi, bibliotēkas un muzeji, amatniecība un dizains (tajā skaitā modes dizains), ir "sabiedriskais labums", kas rada nozīmi un iemieso Savienības vērtības. Tās ir arī Savienības un tās reģionu liela vērtība, piesaistot ilgtspējīgu tūrismu un radot dinamiska kontinenta tēlu pasaules arēnā. Programmā būtu jāņem vērā, no vienas puses, to mākslinieciskā iekšvērtība, kā arī, no otras puses, to ārējais sociālais un ekonomiskais devums, arī sociālajā un teritoriālajā kohēzijā, labbūtībā un veselībā, izaugsmē un darbvietu radīšanā, konkurētspējā, jaunradē un inovācijā.

(8) Tomēr kultūras un radošās nozares Savienībā ir sadrumstalotas pa valstīm un lingvistiskā ziņā. Tās saskaras arī ar daudzām problēmām, piemēram, uzbrukumiem mākslinieciskās izpausmes brīvībai, nestabiliem darba apstākļiem, digitālo pārveidi līdz ar mākslīgā intelekta attīstību un nepieciešamību pielāgoties klimata pārmaiņām. Programmai būtu jāpalīdz šīm nozarēm reaģēt uz šādām problēmām, pilnībā atraisīt to potenciālu un apņēmīgi raudzīties nākotnē, vienlaikus nodrošinot plašāko līdzdalību,

---

[11] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/818 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa" (2021.–2027. gads) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1295/2013 (OV L 189, 28.5.2021., 34. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/818/oj).

[12] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/692 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido programmu "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014 (OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj).

[13] Attiecīgā gadījumā programmas sniegtais atbalsts paātrinās vai palielinās ieguldījumus, samērīgā veidā novēršot tirgus nepilnības vai neoptimālas ieguldījumu situācijas, izvairoties no dublēšanās vai izstumšanas un stimulējot privāto finansējumu, un tam ir Savienības pievienotā vērtība.

tajā skaitā vietējo un reģionālo dalībnieku līdzdalību, izmantojot dažādus kanālus un formātus.

(9) Eiropas kultūras mantojums ir kopīgs un nenovērtējams mantojums, ko ietekmē budžeta ierobežojumi, dabas un cilvēku izraisītas katastrofas, klimata pārmaiņas un reģionālie konflikti. Ir būtiski aizsargāt un saglabāt šo mantojumu, uzlabojot tā pieejamību un veicinot Eiropas kolektīvo identitāti. Saglabāšana digitālā veidā arī nodrošina, ka nākamās paaudzes var mācīties no sava kultūras mantojuma, to novērtēt un iedvesmoties no tā.

(10) Programmai būtu arī jāsniedz finansiāls atbalsts Eiropas mantojuma zīmes un Eiropas kultūras galvaspilsētu darbībām, kas godina un saglabā Eiropas bagātīgo kultūras daudzveidību un mantojumu, sasaistot to ar vietējo līmeni un sniedzot ieguldījumu kultūras virzītās attīstības stratēģijās.

(11) Eiropas mediju nozarēm ir unikāla vieta mūsu demokrātijās, kultūrā un ekonomikā. Tās cita starpā piedāvā saturu, piemēram, filmas, seriālus, videospēles, ziņas un informāciju, iegremdējošo realitāti un multividi, kā arī pakalpojumus, tajā skaitā kino, televīziju un radio apraidi, iespiedprodukcijas izgatavošanu un publicēšanu tiešsaistē, tiešsaistes video un raidierakstus. Digitālā pārveide, it īpaši mākslīgā intelekta attīstība, ir paātrinājusi mediju konverģenci, mainījusi patērētāju uzvedību, radījusi traucējumus darījumdarbības un ieņēmumu gūšanas modeļos, kā arī intelektuālā īpašuma pārvaldības un izmantošanas modeļos. Tāpēc Savienībai būtu jāpalīdz Savienības medijiem attīstīties, jāveicina inovācija un piekļuve finansējumam, jāsekmē ziņu, audiovizuālo un citu mediju nozaru savstarpēja bagātināšanās un jāatbalsta sadarbība starp dažādu veidu medijiem visā Savienībā.

(12) Savienības audiovizuālā nozare saskaras ar problēmām, ko rada ierobežota pārrobežu aprite, patēriņa ieradumu maiņa un trešo valstu dalībnieku dominējošais stāvoklis. Ņemot vērā šīs problēmas, Savienības intervencei būtu jāatbalsta Eiropas audiovizuālo un videospēļu nozaru spēja radīt, finansēt, producēt un izplatīt Eiropas darbus visās platformās, kas ir pieejamas un ir pievilcīgas auditorijai Savienībā un ārpus tās. Tai būtu jāveicina intelektuālā īpašuma starpmediju pielāgošana starp dažādiem mediju formātiem, jāveicina dalībvalstu ar dažādu tirgus kapacitāti sadarbība, kā arī jāpapildina Savienības tiesiskais regulējums audiovizuālajā jomā.

(13) Ziņu mediji un žurnālisti visā Savienībā tiek pakļauti arvien lielākam spiedienam, it īpaši tāpēc, ka attīstās globālās tiešsaistes platformas, mainās patēriņa paradumi, kā arī pieaug dezinformācijas izplatība. Šīs problēmas ietekmē ar ziņu sniegšanu saistītos ieņēmumus un pārdali, apdraudot ziņu mediju dzīvotspēju un sabiedrības uzticēšanos tiem, kā arī ierobežojot iedzīvotāju piekļuvi daudzveidīgam un profesionāli sagatavotam Eiropas žurnālistikas saturam. Savienībai būtu jāatbalsta dzīvotspējīga, neatkarīga un daudzveidīga informācijas ekosistēma, jāaizsargā apdraudētie žurnālisti, jāveicina mediju brīvība un plurālisms un jāstiprina informācijas telpas integritāte, atbalstot pasākumus un uzlabojot sadarbību ar mērķi apkarot dezinformāciju un atbalstīt digitālo pratību un medijpratību, tajā skaitā jauniešu vidū.

(14) Demokrātiskās valstis Savienībā saskaras ar aizvien pieaugošām problēmām. Iedzīvotāju uzticēšanās demokrātijas institūcijām un procesiem samazināšanos pastiprina dezinformācija, sociālā polarizācija un naids, kas ietekmē vēlēšanu un citus demokrātiskos procesus. Lai Eiropas demokrātiju padarītu noturīgāku, ir vajadzīga uz visu sabiedrību vērsta pieeja.

(15) Pamattiesību aizsardzība un veicināšana sekmē demokrātiskākas Savienības veidošanu. Nediskriminēšana ir Savienības pamatprincips, kas nostiprināts LESD 19. pantā un hartas 21. pantā. Uz līdztiesīgu un nediskriminējošu sabiedrību vērsts darbs palīdz atraisīt indivīdu potenciālu viņu daudzveidībā un veicināt kultūras, ekonomikas un sociālo izaugsmi. Tas arī palīdz novērst būtiskus cēloņus vardarbībai pret neaizsargātām sabiedrības grupām, kas, savukārt, ir frontāls uzbrukums līdztiesībai. Tāpēc programmai būtu jāveicina darbības ar mērķi vērsties pret visu veidu diskrimināciju un neiecietību, proti, tiešu un netiešu diskrimināciju, pievēršot vērību īpašām strukturālās un intersekcionālās diskriminācijas formām, lai atbalstītu attiecīgos Savienības politikas satvarus. Programmai būtu jāatbalsta darbības ar mērķi novērst un apkarot visu veidu ksenofobiju un rasismu, antisemītismu un naidu pret musulmaņiem, homofobiju, bifobiju, transfobiju, interfobiju, neiecietību un diskrimināciju dzimumidentitātes dēļ, neiecietību pret minoritātēm, arī romiem, kā arī naida runu. Programmai būtu arī jāpalīdz Savienībai pildīt saistības, ko tā uzņēmusies kā puse 2006. gada 13. decembrī pieņemtajā ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām[14], lai veicinātu, aizsargātu un nodrošinātu, ka visas personas ar invaliditāti var pilnībā un vienlīdzīgi izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības.

(16) Tiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību, kas nostiprinātas attiecīgi hartas 7. pantā un LESD 16. pantā un hartas 8. pantā, tiek īstenotas ar īpašu regulu[15] un direktīvu[16]. Savienības tiesiskajā regulējumā ir paredzēti noteikumi, lai nodrošinātu, ka efektīvi tiek aizsargātas tiesības uz personas datu aizsardzību. Šie tiesību akti valstu datu aizsardzības uzraudzības iestādēm uztic uzdevumu veicināt sabiedrības informētību un izpratni par riskiem, noteikumiem, aizsardzības pasākumiem un tiesībām saistībā ar personas datu apstrādi. Programmai būtu jāpalīdz uzlabot informētību, veikt pētījumus un citas attiecīgās darbības šajā jomā, tajā skaitā ar valsts datu aizsardzības uzraudzības iestāžu starpniecību, ņemot vērā to, cik būtiskas ir tiesības uz personas datu aizsardzību straujas tehnoloģiju attīstības laikā.

(17) Dzimumu līdztiesība ir pamattiesības un Savienības mērķis, un programmai tā būtu jāatbalsta. Neraugoties uz daudziem sasniegumiem, joprojām pastāv būtiskas problēmas, kas prasa Savienības apņemšanās stiprināšanu. Tas ietver darbu nolūkā panākt brīvību no dzimumu vardarbības, augstākos veselības standartus, tajā skaitā it īpaši seksuālās un reproduktīvās veselības jomā, vienlīdzīgu atalgojumu un ekonomisko iespēju nodrošināšanu, darba un privātās dzīves līdzsvaru un aprūpi, vienlīdzīgu nodarbinātību, karjeras iespējas un darba apstākļus, kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību, politisko līdzdalību un vienlīdzīgu pārstāvību, institucionālos mehānismus, kas nodrošina sieviešu tiesību ievērošanu, aktīvu cīņu pret dzimumu stereotipiem un intersekcionālās diskriminācijas novēršanu.

(18) Ar dzimumu saistīta vardarbība un vardarbība pret sievietēm, bērniem, jauniešiem un citām riskam pakļautām grupām, piemēram, *LGBTIQ* personām un personām ar invaliditāti, ir smags pamattiesību pārkāpums, un tas joprojām ir izplatīts visā Savienībā visos sociālajos un ekonomiskajos slāņos. Vardarbība pret sievietēm un personām, kas pieder pie citām riska grupām, ir cilvēktiesību pārkāpums un frontāls uzbrukums līdztiesībai. Tādējādi šādas vardarbības novēršana un risināšana ir sabiedrības pienākums un palīdz novērst šādu diskrimināciju, kā arī novērst vardarbības ietekmi, arī uz veselību. Vienlaikus no diskriminācijas brīvas sabiedrības

[14] OV L 23, 27.01.2010., 35.–36. lpp.
[15] OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.
[16] OV L 119, 4.5.2016., 89.–131. lpp.

nodrošināšana palīdzēs novērst arī vardarbības pret neaizsargātām grupām pamatcēloņus, jo tie ir cieši saistīti. Tāpēc programmai būtu jāturpina ilgstošie Savienības centieni novērst vardarbību, reaģēt uz to un apkarot vardarbību visos līmeņos, kā arī aizsargāt un atbalstīt visus tiešos un netiešos vardarbības upurus un cietušos, pamatojoties uz piecām secīgām programmas *Daphne* paaudzēm un sadaļu[17]. Programmai būtu jāatbalsta Stambulā 2011. gada 11. maijā pieņemtās Eiropas Padomes Konvencijas par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu mērķu sasniegšana, Komisijas Ieteikuma par integrētu bērnu aizsardzības sistēmu izstrādi un stiprināšanu bērna interesēs[18], kas aizsargā bērnus no jebkāda veida vardarbības, īstenošana, kā arī jāpalīdz Savienībai pildīt saistības, ko tā uzņēmusies kā puse ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām, kas aizsargā personas ar invaliditāti pret jebkāda veida ekspluatāciju, vardarbību un aizskaršanu.

(19) Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par vienlīdzīgu attieksmi dalībvalstis ir izveidojušas neatkarīgas struktūras, kuru mērķis ir veicināt vienlīdzīgu attieksmi ("līdztiesības iestādes") un kurām ir būtiska nozīme līdztiesības veicināšanā un tiesību aktu vienlīdzīgas attieksmes jomā efektīvas piemērošanas nodrošināšanā. Programmai būtu arī jāatbalsta Eiropas līdztiesības iestāžu tīkls (*EQUINET*), kurā ir valstu līdztiesības iestādes, kā paredzēts Padomes Direktīvā (ES) 2024/1499[19] un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/1500[20], jo *EQUINET* ir vienīgā struktūra, kas nodrošina līdztiesības iestāžu darbību koordinēšanu. Minētā koordinēšana ir izšķiroši svarīga, lai efektīvi īstenotu Savienības tiesību aktus diskriminācijas novēršanas jomā dalībvalstīs.

(20) Pilsoņiem visā Savienībā, no kuriem daudzi regulāri vai vismaz laiku pa laikam ceļo uz citu dalībvalsti, dzīvo, studē, strādā vai veic brīvprātīgo darbu citā dalībvalstī, būtu jājūtas spējīgiem īstenot un izmantot savas pilsoņa tiesības un paļauties uz vienlīdzīgu piekļuvi savām tiesībām un to pilnvērtīgu īstenošanu un aizsardzību bez diskriminācijas neatkarīgi no tā, kur Savienībā viņi atrodas. Pilsoņiem būtu labāk jāapzinās savas tiesības, kas izriet no Savienības pilsonības, proti, tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties Savienībā, balsstiesības, dzīvojot citā dalībvalstī, tiesības iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentam jebkurā no oficiālajām valodām, tiesības iesniegt pilsoņu iniciatīvas un tiesības iesniegt sūdzības Eiropas ombudam par iestāžu administratīvām kļūmēm.

(21) Pilsoņu mudināšana būt aktīvākiem Savienības līmeņa demokrātijas jomā nostiprinās Eiropas pilsonisko sabiedrību un sekmēs Eiropas identitātes attīstību. Pilsoniskā

---

17 Programmas *Daphne* trīs secīgas paaudzes (OV L 34, 9.2.2000., 1. lpp.; OV L 143, 30.4.2004., 1. lpp.; OV L 173, 3.7.2007., 19.–26. lpp.); programmas "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (OV L 354, 28.12.2013., 62.–72. lpp.) un *CERV* programmas (OV L 156, 5.5.2021., 1.–20. lpp.) *Daphne* sadaļas rezultāti.

18 C(2024) 2680 final (OV L, 2024/1238, 14.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj).

19 Padomes Direktīva (ES) 2024/1499 (2024. gada 7. maijs) par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jautājumos pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem un preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu, un ar ko groza Direktīvas 2000/43/EK un 2004/113/EK (OV L, 2024/1499, 29.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj).

20 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1500 (2024. gada 14. maijs) par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un profesijas jautājumos un ar ko groza Direktīvas 2006/54/EK un 2010/41/ES (OV L, 2024/1500, 29.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj).

sabiedrība ir jāatbalsta, lai veicinātu, aizsargātu un uzlabotu izpratni par Savienības kopīgajām vērtībām un palīdzētu faktiski izmantot tiesības saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Kad Savienības pilsoņi piedalās Savienības demokrātiskajā dzīvē, viņi palīdz izveidot īstenu pārstāvības demokrātiju, un tas ir princips, kas ir Savienības darbības pamatā un kas konkrēti apliecina LES 2. pantā nostiprināto demokrātijas vērtību.

(22) Lai tuvinātu Savienību tās pilsoņiem un sekmētu demokrātisko līdzdalību, ir vajadzīgas dažādas darbības un koordinēti centieni. Būtu jāattīsta un jāsekmē Eiropas pilsoniskums un Eiropas identitāte, veicinot pilsoņu izpratni par politikas veidošanas procesu un pilsonisko līdzdalību Savienības darbībās. Atceres pasākumi un kritiskas pārdomas par Eiropas vēsturisko atmiņu ir vajadzīgas, lai pilsoņi apzinātos kopīgo vēsturi un lai veidotu pamatu kopīgai nākotnei un kopīgām vērtībām. Turklāt atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī programmas aptvertajās jomās veicinās pilsoņu līdzdalību sabiedrībā un galu galā aktīvu iesaistīšanos Savienības demokrātiskajā dzīvē. Tajā pašā laikā atbalsts tādām darbībām, kas veicina savstarpēju sapratni, kultūru dialogu, kultūru un valodu daudzveidību, sociālo iekļaušanu un cieņu pret citiem, stiprina apziņu par piederību pie Savienības un kopēju Eiropas identitātē balstītu pilsonību, kuras pamatā ir vienota mūsu kopīgo Eiropas vērtību, kultūras, vēstures un mantojuma izpratne.

(23) Pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citiem pilsoniskās telpas dalībniekiem, piemēram, neatkarīgām cilvēktiesību struktūrām, līdztiesības iestādēm un ombudu iestādēm, ir būtiska nozīme politikas īstenošanas veicināšanā, cilvēku līdzdalības veicināšanā, iestāžu pārskatatbildības nodrošināšanā un pozitīvu pārmaiņu virzīšanā. Programmai būtu jāpalīdz nodrošināt pietiekamus resursus un labvēlīgu vidi, lai tās varētu darboties neatkarīgi, brīvi, droši un efektīvi. Šajā nolūkā Savienības finansējumam būtu jāpapildina centieni valstu līmenī, atbalstot un aizsargājot tās, palielinot to iespējas un veidojot to spējas, kā uzsvērts Eiropas Parlamenta 2018. gada 19. aprīļa rezolūcijā[21], kā arī Padomes 2023. gada 10. marta[22] un 2025. gada 7. marta secinājumos[23]. Pilsoniskajai sabiedrībai ir arī būtiska nozīme Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1937[24] efektīvas īstenošanas nodrošināšanā, veicinot atklātības kultūru un labvēlīgus apstākļus trauksmes cēlējiem.

(24) Eiropas Savienības Tiesa ir apstiprinājusi, ka Savienība ir tiesiska struktūra, kas balstīta uz pamatpremisu, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij ar visām pārējām dalībvalstīm ir kopīgas LES 2. pantā noteiktās Savienības kopīgās pamatvērtības un tās to savstarpēji atzīst[25]. Šīs premisas pamatā ir Savienības tiesību īpašās un būtiskās iezīmes, tajā skaitā autonomija, kas tām ir attiecībā uz dalībvalstu tiesību aktiem un starptautiskajām tiesībām. Šī premisa paredz un pamato dalībvalstu savstarpēju uzticēšanos attiecībā uz to, ka minētās vērtības tiks atzītas un tādējādi tiks ievēroti Savienības tiesību akti, ar kuriem tās tiek īstenotas. No tā izriet, ka tas, ka dalībvalsts

---

[21] 2018/2619(RSP) (OV C 390, 18.11.2019., 117.–119. lpp., https://eur-lex.europa.eu/legal content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2019_390_R_0017).

[22] ST-7388/23, Padomes secinājumi par ES Pamattiesību hartas piemērošanu – pilsoniskās telpas loma pamattiesību aizsardzībā un veicināšanā Eiropas Savienībā.

[23] ST-6878/25, Padomes secinājumi par ES Pamattiesību hartas piemērošanu – finansējums pamattiesību veicināšanai, aizsardzībai un īstenošanai.

[24] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj).

[25] Tas tieši izriet no Atzinuma 2/13, EU:C:2014:2454, 168. punkts.

ievēro LES 2. pantā ietvertās vērtības, ir nosacījums, lai varētu izmantot visas tiesības, kas izriet no Līgumu piemērošanas šai dalībvalstij. Tāpēc Eiropas Savienības Tiesa ir apstiprinājusi, ka jomās, kas ir Savienības kompetencē, tā var rīkoties, lai nodrošinātu LES 2. pantā noteikto vērtību ievērošanu.

(25) Laikā, kad Eiropas sabiedrība saskaras ar problēmām, kas ietekmē demokrātiju, piemēram, ekstrēmisma un neiecietības pieaugumu, dezinformāciju, ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, ko veic naidīgi aktori, ir ļoti būtiski turpināt aktīvi kopt, aizsargāt, veicināt, īstenot un izplatīt starp pilsoņiem un tautām tādas Savienības vērtības kā cilvēktiesību ievērošana, līdztiesība un demokrātija, lai šīs vērtības arī turpmāk būtu Savienības projekta pamats. To aizsardzības pasliktināšanās jebkurā dalībvalstī var negatīvi ietekmēt Savienību kopumā. Tāpēc ir ļoti būtiski, lai šī programma palīdzētu aizsargāt Savienības vērtības, to vidū pamattiesību ievērošanu, līdztiesību un demokrātiju.

(26) Ņemot vērā pieaugošos riskus, kas saistīti ar dabiskiem apdraudējumiem, klimata un vides katastrofām, ārkārtas situācijām veselības jomā, tehnoloģiskiem negadījumiem, mainīgiem drošības apdraudējumiem un citiem traucējumiem, ir būtiski uzlabot Savienības un dalībvalstu spēju prognozēt krīzes, sagatavoties tām un reaģēt uz tām. Tāpēc programmai būtu jāatbalsta iedzīvotāju izglītošana un iesaiste krīžgatavībā, tādējādi uzlabojot sabiedrības noturību.

(27) Tāpēc ar programmu būtu jāatbalsta arī darbības ar mērķi aizsargāt un stiprināt demokrātiju Savienībā, stiprināt sabiedrības uzticēšanos demokrātijai un demokrātijas institūcijām, stiprināt demokrātisko sagatavotību un noturību un veicināt pilsoņu iesaisti, līdzdalību un informētību par kopīgo vēsturi un vērtībām, tādējādi atbalstot pilsoņu tiesību, arī vēlēšanu tiesību, īstenošanu, pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetenci vēlēšanu organizēšanā. Programmai būtu arī jāpalīdz veicināt kritisko domāšanu, pilsonisko līdzdalību un demokrātiju, izmantojot izglītību visa mūža garumā, lai visiem iedzīvotājiem būtu prasmes atpazīt ārvalstu informāciju, manipulāciju un iejaukšanos un dezinformāciju.

(28) Programmai būtu jāveicina sinerģija un papildināmība ar iniciatīvu "Globālā Eiropa", jo tā palīdzēs veicināt Savienības starptautiskās kultūras attiecības un Savienības ārējās darbības mērķus, izmantojot sadarbību kultūras jomā.

(29) Ar programmu būtu jāatbalsta arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/788 īstenošanai[26] paredzētā tehniskā un organizatoriskā atbalsta finansēšana, tādējādi palīdzot īstenot pilsoņu tiesības uzsākt un atbalstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvas. Kopā ar citām tiesībām, kas noteiktas LESD 24. pantā, šīs tiesības nodrošina pilsoņu tiešu līdzdalību Savienības demokrātiskajā dzīvē.

(30) Lai nodrošinātu konsekvenci, programmā paredzētā budžeta garantija un finanšu instrumenti, arī apvienojumā ar citiem neatmaksājama atbalsta veidiem finansējuma apvienošanas operācijās, būtu jāīsteno saskaņā ar piemērojamajiem Eiropas Konkurētspējas fonda (EKF) instrumenta *InvestEU* noteikumiem, izmantojot nolīgumus, kas noslēgti par šāda veida atbalstu saskaņā ar EKF instrumentu *InvestEU*.

(31) Ja Savienības atbalsts šajā programmā ir jāsniedz budžeta garantijas vai finanšu instrumenta veidā, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma

[26] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/788 (2019. gada 17. aprīlis) par Eiropas pilsoņu iniciatīvu (OV L 130, 17.5.2019., 55. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj).

apvienošanas operācijā, šāda atbalsta sniegšanā jāizmanto vienīgi EKF instruments *InvestEU* saskaņā ar piemērojamajiem EKF instrumenta *InvestEU* noteikumiem.

(32) Komisijai jābūt iespējai budžeta saistības sadalīt gada maksājumos. Tādā gadījumā Komisijai būtu jāuzņemas saistības par gada maksājumiem programmas īstenošanas laikā, ņemot vērā to darbību īstenošanas gaitu, kuras saņem finansiālo palīdzību, kā arī to paredzamās vajadzības un pieejamo budžetu.

(33) Programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2024/2509[27]. Tajā ir paredzēti noteikumi par Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tajā skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.

(34) Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013[28], Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95[29], Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96[30] un Padomes Regulu (ES) 2017/1939[31] Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, to vidū pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības gadījumā – administratīvas sankcijas. Konkrētāk, saskaņā ar Regulām (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un (Euratom, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, arī pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371[32]. Saskaņā ar Regulu (EU, Euratom) 2024/2509 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

(35) Programma jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) [XXX]* [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par izdevumu izsekošanu un budžeta snieguma satvaru, arī noteikumus par Regulas (ES, Euratom) 2024/2509

---

[27] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

[28] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

[29] Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

[30] Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj).

[31] Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj).

[32] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj).

33. panta 2. punkta attiecīgi d) un f) apakšpunktā minēto būtiska kaitējuma neradīšanas principa un dzimumu līdztiesības principa vienveidīgu piemērošanu, noteikumus par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumus par Savienības finansējuma portāla izveidi, programmu izvērtēšanas noteikumus, kā arī citus visām Savienības programmām piemērojamus horizontālus noteikumus, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību, vienlaikus ņemot vērā darbību un prioritāšu tvērumu un raksturu.

(36) Programmai būtu arī jāatbalsta to programmas biroju funkcijas, kurus dalībvalstīm ir iespēja izveidot un kuriem būtu jāsniedz norādījumi un palīdzība pieteikumu iesniedzējiem par finansēšanas iespējām un pārrobežu sadarbību, veicinot programmas informatīvo pamanāmību un izplatīšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX]* [Snieguma regula]. Programmas birojiem būtu jāveic savas funkcijas neatkarīgi un bez valsts iestāžu iejaukšanās lēmumu pieņemšanā, un tiem nevajadzētu būt atbildīgiem par programmas pārvaldību[33].

(37) Saskaņā ar Padomes Lēmuma (ES) 2021/1764[34] 85. panta 1. punktu fiziskās personas un tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi saņemt finansējumu atbilstoši programmā noteiktajiem mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.

(38) Lai trešās valstis varētu piedalīties konkrētā mērķa audiovizuālajā jomā īstenošanā, ir nepieciešams zināms savstarpīguma un regulējuma saskaņošanas līmenis. Tāpēc, noslēdzot asociācijas nolīgumus, būtu jāņem vērā situācija to audiovizuālajos tirgos, to tiesiskā regulējuma saskaņotība ar Savienības *acquis* audiovizuālajā jomā, it īpaši Direktīvu 2010/13/ES, un to atbalsta shēmu pieejamība. Tas ir īpaši būtiski attiecībā uz citām Eiropas valstīm, uz kuru audiovizuālajiem darbiem attiecas Direktīvas 2010/13/ES noteikumi, kas popularizē Eiropas darbus, it īpaši kvotu sistēma. Konkrētajā valstu, kas pievienojas, kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu gadījumā prasība saskaņot to valsts tiesību aktus ar Direktīvu 2010/13/ES jau bija iekļauta Regulā (ES) 2021/818, ar ko izveido programmu "Radošā Eiropa". Šis nosacījums ir bijis efektīvs stimuls, lai paātrinātu to darbu saistībā ar vispārējo saskaņošanu ar ES *acquis* pievienošanās kontekstā.

(39) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet minētās problēmas mēroga un iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

---

[33] Lai popularizētu programmu valsts līmenī, sniegtu attiecīgu informāciju par dažādiem finansiālā atbalsta veidiem, kas pieejami saskaņā ar Savienības politiku, un palīdzētu operatoriem pieteikties atbalstam saskaņā ar programmu, programma atbalsta biroju izveidi iesaistītajās valstīs. Biroji īsteno savas darbības ar mērķi uzlabot informēšanu par programmas rezultātiem, to pamanāmību un izplatīšanu saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 202X/XXXX, ar ko paredz noteikumus par izdevumu izsekošanu un budžeta snieguma satvaru, arī noteikumus, kas piemērojami visām Savienības programmām attiecībā uz informācijas sniegšanas, komunikācijas un pamanāmības pienākumiem, tajā skaitā it īpaši saņēmēju un īstenošanas partneru pienākumiem.

[34] Padomes Lēmums (ES) 2021/1764 (2021. gada 5. oktobris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, ietverot attiecības starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi) (OV L 355, 7.10.2021., 6. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj).

(40) Ar šo regulu tiek izveidota programma 2028.–2034. gadam, kas ir pēctece programmām, kas izveidotas ar Regulām (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818 2021.–2027. gadam. Tādēļ Regulas (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818 būtu jāatceļ,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido programmu "*AgoraEU*" ("programma") un nosaka programmas mērķus, tās budžetu 2028.–2034. gadam, Savienības finansējuma veidus un šāda finansējuma sniegšanas noteikumus.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādu definīciju:

"piešķiršanas procedūra" ir piešķiršanas procedūra, kā definēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 2. panta 3. punktā, kā arī procedūras atbalsta īstenošanas un sniegšanas uzticēšanai, izmantojot finanšu instrumentus, budžeta garantijas piešķiršanai vai atbalsta sniegšanai saskaņā ar budžeta garantiju.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgie mērķi ir veicināt kultūras un valodu daudzveidību un mantojumu, palielināt kultūras un radošo nozaru, it īpaši mediju un audiovizuālās nozares, konkurētspēju, aizsargāt mākslinieciskо un mediju brīvību un aizsargāt un veicināt līdztiesību, aktīvu pilsoniskumu, tiesības un vērtības, kas noteiktas Līgumos un hartā, tādējādi sekmējot demokrātisko līdzdalību un sabiedrības noturību.

2. Saskaņā ar 1. punktā izklāstītajiem vispārīgiem mērķiem programmai ir šādas sadaļas, kas tiek īstenotas, lai sasniegtu šādus konkrētos mērķus:

a) sadaļa "Radošā Eiropa – kultūra":

   i. veicināt kultūras darbu pārrobežu radīšanu, sadarbību, līdzdalību un pieejamību, kā arī dažādu kultūras darbu pārrobežu apriti, vienlaikus stiprinot kultūras un radošo nozaru sociālo, ekonomisko un starptautisko dimensiju ("kultūra");

b) sadaļa "*MEDIA+*":

i. veicināt audiovizuālās un videospēļu nozares kultūras daudzveidību un konkurētspēju, it īpaši uzlabojot Eiropas satura radīšanu un pārrobežu izplatīšanu, kā arī iedzīvotāju piekļuvi tam ("audiovizuālā joma");

ii. veicināt brīvu, dzīvotspējīgu un daudzveidīgu Savienības informācijas ekosistēmu, it īpaši atbalstot brīvu un neatkarīgu žurnālistiku un ziņu medijus, uzlabojot iedzīvotāju piekļuvi uzticamai informācijai un apkarojot dezinformāciju ("ziņas");

c) sadaļa "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" ("*CERV+*"):

i. palīdzēt aizsargāt un veicināt pamattiesības, līdztiesību un nediskriminēšanu un Līgumos nostiprinātās Savienības pilsoņu tiesības, tajā skaitā pilsoņu brīvu pārvietošanos, un nodrošināt pilsoniskās sabiedrības iespējas ("tiesības, līdztiesība, pilsoņi un pilsoniskā sabiedrība");

ii. palīdzēt apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, vardarbību pret bērniem un citām šādas vardarbības riskam pakļautām grupām ("*Daphne*");

iii. palīdzēt veicināt demokrātisko līdzdalību un atbalstīt tiesiskumu ("demokrātiska līdzdalība un tiesiskums").

3. Lai maksimāli palielinātu ietekmi un veicinātu sinerģiju starp 2. punktā minētajām sadaļām, programma atbalsta transversālas un horizontālas darbības, kas veicina 1. punktā minētā vispārīgā mērķa sasniegšanu, it īpaši attīstot sinerģiju starp kultūras, mediju un pilsoniskajām jomām un veicinot starpnozaru sadarbību un inovāciju.

II nodaļa

Sadaļa "Radošā Eiropa – kultūra"

4. pants

Kultūra

Sadaļā "Radošā Eiropa – kultūra" konkrētais mērķis "kultūra", kas aptver kultūras un radošās nozares, ir vērsts uz šādām prioritātēm:

a) veicināt pārrobežu jaunradi, sadarbību un apmaiņu dažādos formātos, tajā skaitā veicinot mākslinieku un kultūras un radošo nozaru profesionāļu mobilitāti, mākslinieku rezidences, kā arī dažāda izmēra organizāciju partnerības;

b) uzlabot piekļuvi un līdzdalību kultūras un kultūras mantojuma jomā visiem, it īpaši jauniešiem, un stiprināt sociālo noturību un sociālo

kohēziju, it īpaši paaudžu vienlīdzību, līdztiesību un daudzveidību, iesaistoties kultūrā;

c) atbalstīt daudzveidīga Eiropas kultūras satura apriti, izplatīšanu, popularizēšanu un pamanāmību, izmantojot dažādus kanālus visā Savienībā un starptautiskā mērogā, arī Eiropas platformas jaunajiem māksliniekiem, atbalstu struktūrām, kuru mērķis ir apmācīt un popularizēt jaunos māksliniekus, balvas, kas veicina mākslas talantus un izcilību, tūru iniciatīvas, festivālus un tulkošanu;

d) stiprināt spējas un prasmes kultūras un radošajās nozarēs, lai veicinātu inovāciju un konkurētspēju un orientētos zaļās un digitālās pārkārtošanās procesos, arī atbalstot kultūras un radošo organizāciju tīklus, apmācību un mācīšanās no līdzbiedriem pasākumus;

e) veicināt kultūras politikas attīstību, izmantojot sadarbību un labas prakses apmaiņu Savienības līmenī, un uzlabot pierādījumu bāzi, pilnveidojot datu vākšanu, analīzi un izmēģinājuma darbības;

f) veicināt Savienības starptautiskās kultūras attiecības un atbalstīt Savienības ārējās darbības mērķu sasniegšanu, īstenojot sadarbību kultūras jomā;

g) atbalstīt Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 445/2014/ES[35] un Lēmuma Nr. 1194/2011/ES[36] īstenošanu.

Konkrēto mērķi "kultūra" īsteno, pilnībā ievērojot mākslinieciskо brīvību un kultūras izpausmju daudzveidību, un tā īstenošana sekmē mākslinieku un kultūras un radošo nozaru profesionāļu darba apstākļu uzlabošanu.

III nodaļa

Sadaļa "*MEDIA*+"

5. pants

Audiovizuālā joma

Sadaļā "*MEDIA*+" konkrētais mērķis "audiovizuālā joma" ir vērsts uz šādām prioritātēm:

a) atbalstīt Eiropas audiovizuālo darbu radīšanu dažādos formātos un žanros, lai sasniegtu pēc iespējas daudzveidīgāku auditoriju pāri robežām;

[35] Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 445/2014/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Savienības rīcību "Eiropas kultūras galvaspilsētas" no 2020. līdz 2033. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 1622/2006/EK (OV L 132, 3.5.2014., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj). .

[36] Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1194/2011/ES (2011. gada 16. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības rīcību attiecībā uz Eiropas mantojuma zīmi (OV L 303, 22.11.2011., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1194/oj). .

b) veicināt Eiropas audiovizuālo darbu pārrobežu apriti, izplatīšanu, nozīmīgumu un pamanāmību visos medijos visā Savienībā un starptautiskā mērogā, arī izmantojot koordinētas izplatīšanas stratēģijas, tirgvedības un popularizēšanas rīkus;

c) veidot Eiropas audiovizuālo darbu auditoriju, tajā skaitā izmantojot Eiropas kinoteātru tīklu, festivālus un informatīvas kampaņas, īpašu vērību pievēršot Eiropas jauniešiem un nepietiekami apkalpotām kopienām;

d) atbalstīt Eiropas videospēļu un iegremdējoša satura izstrādi un prototipēšanu, tajā skaitā izmantojot testēšanu tirgū, uz auditoriju vērstu stratēģiju veicināšanu un atklājamību, kā arī izplatīšanu visās platformās;

e) veicināt talantu attīstību, atbalstīt finansējuma pieejamību, starpuzņēmumu apmaiņu un tīklošanās pasākumus, inovatīvu rīku un darījumdarbības modeļu un starpmediju intelektuālā īpašuma izmantošanas stratēģiju pieņemšanu, it īpaši reaģējot uz pārmaiņām jaunradē, tirgū un tehnoloģiju jomā;

f) veicināt politikas dialogu, paraugprakses apmaiņu, datu vākšanu un analīzi, tajā skaitā maksājumus par Savienības dalību Eiropas Audiovizuālajā observatorijā;

g) sekmēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/13/EK[37] īstenošanu.

Konkrētā mērķa "audiovizuālā joma" īstenošanu veic, pilnībā ievērojot mākslinieciskobrīvību un nodrošinot sadarbību starp dalībvalstu struktūrām ar dažādām audiovizuālajām spējām.

6. pants

Ziņas

Sadaļas "*MEDIA*+" konkrētais mērķis "ziņas" ir vērsts uz šādām prioritātēm:

a) aizsargāt ziņu medijus un žurnālistus, it īpaši gadījumos, kad tiem tiek draudēts, uzraudzīt, novērtēt un novērst mediju brīvības un plurālisma apdraudējumus iekšējā tirgū un veicināt žurnālistikas un redakcionālos standartus;

b) veicināt profesionāla žurnālistikas satura veidošanu, izplatīšanu un patēriņu, arī informēšanu par Savienības jautājumiem, pētniecisko žurnālistiku, vietējās ziņas un sabiedrības interešu medijus;

c) atbalstīt ziņu organizāciju digitālo pārveidi, inovatīvu praksi, jaunus producēšanas, izplatīšanas un darījumdarbības modeļus, atvieglot

[37] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj).

piekļuvi finansējumam un veicināt pārrobežu darbības, kā arī ziņu mediju profesionāļu pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi;

d) uzlabot sadarbību un veicināt tādus pasākumus, kuru mērķis ir uzraudzīt un aizsargāt tiešsaistes informācijas telpu, tajā skaitā atklāt un apkarot dezinformāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, tādējādi veicinot labāku noturību visā Savienībā;

e) veicināt digitālās pratības un medijpratības darbības, lai iedzīvotāji, arī jaunieši, varētu izmantot un attīstīt kritisku izpratni par informācijas ekosistēmu;

f) stiprināt politikas dialogu, datu vākšanu un analīzi un izstrādāt kopīgus standartus, tajā skaitā atbalstot Eiropas Mediju pakalpojumu padomes darbu.

Konkrētā mērķa "ziņas" īstenošanu veic, pilnībā ievērojot mediju redakcionālo neatkarību un profesionālos standartus.

IV nodaļa

Sadaļa "*CERV+*"

7. pants

Tiesības, līdztiesība, pilsoņi un pilsoniskā sabiedrība

Sadaļā "*CERV+*" konkrētais mērķis "tiesības, līdztiesība, pilsoņi un pilsoniskā sabiedrība" ir vērsts uz šādām prioritātēm:

a) veicināt līdztiesību un novērst un apkarot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ, kā arī novērst un apkarot visas rasisma un neiecietības formas;

b) veicināt dzimumu līdztiesību, integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un sieviešu iespējasu, kā arī aizsargāt un veicināt sieviešu tiesību pilnvērtīgu īstenošanu;

c) veicināt piekļūstamību un aizsargāt un veicināt personu ar invaliditāti tiesības, atbalstīt ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu ES;

d) aizsargāt un veicināt bērnu tiesības;

e) aizsargāt un veicināt vārda brīvību, tiesības uz privātumu, personas datu aizsardzību un tiesības digitālajā telpā;

f) sekmēt dinamisku pilsonisko telpu, veidojot tādu pilsoniskās sabiedrības organizāciju, cilvēktiesību aizstāvju un citu attiecīgo dalībnieku spējas, kas visos līmeņos aktīvi aizsargā, veicina un palielina pilsoņu informētību par Līgumā noteiktajām tiesībām, sekmē ES demokrātisko noturību, nediskriminēšanu un līdztiesību un plašākā nozīmē Savienības vērtības,

piemēram, pamattiesību ievērošanu, tiesiskumu, demokrātiju, kā arī aizsargā hartu un veicina tās ievērošanu, un sniedzot šiem dalībniekiem finansiālu atbalstu.

8. pants

Daphne

Sadaļas "*CERV+*" konkrētais mērķis "*Daphne*" ir vērsts uz šādām prioritātēm:

a) novērst, reaģēt uz un apkarot visu veidu ar dzimumu saistītu vardarbību pret sievietēm un meitenēm, vardarbību ģimenē un vardarbību pret bērniem, jauniešiem un vecāka gadagājuma personām, *LGBTIQ* personām, personām ar invaliditāti un citām riskam pakļautām grupām;

b) aizsargāt un atbalstīt visus tiešos un netiešos vardarbības upurus un cietušos, kas minēti a) punktā;

c) atbalstīt Eiropas Padomes Konvencijā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu izvirzīto mērķu sasniegšanu Savienībā.

9. pants

Demokrātiska līdzdalība un tiesiskums

Sadaļas "*CERV+*" konkrētais mērķis "demokrātiska līdzdalība un tiesiskums" ir vērsts uz šādām prioritātēm:

a) aizsargāt un veicināt Savienības pilsoņu tiesības, kā arī pilsoņu līdzdalību un iesaisti Savienības demokrātiskajā un pilsoniskajā dzīvē, kā arī atbalstīt atvērtas, noturīgas, tiesībās balstītas un līdztiesīgas sabiedrības, pamatojoties uz tiesiskumu;

b) atbalstīt brīvus, taisnīgus, noturīgus un iekļaujošus vēlēšanu un demokrātiskos procesus;

c) veicināt pilsonisko apziņu un labāku izpratni par Savienību, tās kopīgo vēsturi, atmiņām un daudzveidību nolūkā sekmēt savstarpēju sapratni un iecietību.

V nodaļa

Transversālas un horizontālas prioritātes un darbības

10. pants

Saskaņā ar 3. pantā izklāstītajiem vispārīgajiem mērķiem programma atbalsta šādas transversālas un horizontālas prioritātes un darbības:

a) starpnozaru sadarbība un inovācija kultūras, mediju un pilsoniskajā jomā un publiskā diskursa integritātes aizsardzība, tādējādi stiprinot demokrātisko noturību, sabiedrības sagatavotību un līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā un kultūrā;

b) inovatīvu rīku un satura tehnoloģiju, it īpaši mākslīgā intelekta, atbildīga izmantošana, kā arī prasmju attīstīšana un spēju veidošana, izmantojot starpnozaru pieejas;

c) darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politikas izstrādei, īstenošanai un uzraudzībai kultūras, mediju un pilsoniskajā jomā, tajā skaitā attiecīgā gadījumā īstenojot valsts iestāžu un ieinteresēto personu sadarbību;

d) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) [XXX]* [Snieguma regula] noteikumiem – programmas un tās finansēšanas iespēju veicināšana, tajā skaitā izmantojot programmas birojus, tādējādi uzlabojot informēšanu par programmas rezultātiem, to pamanāmību un izplatīšanu.

Transversālo un horizontālo prioritāšu un darbību finansēšanu nosaka pēc to būtības un tvēruma.

VI nodaļa

Finanšu noteikumi

11. pants

Budžets

1. Indikatīvais finansējums programmas īstenošanai no 2028. līdz 2034. gadam ir 8 582 000 000 EUR faktiskajās cenās.

2. Budžeta saistības aktivitātēm, kas ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.

3. Apropriācijas var iekļaut Savienības budžetā pēc 2034. gada, lai segtu nepieciešamos izdevumus un varētu pārvaldīt darbības, kas nav pabeigtas līdz programmas beigām.

4. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu un 12. pantā minēto papildu resursu summas var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas aktivitātēm, korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, informācijas un komunikācijas aktivitātēm, arī korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, un visai pārējai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot programmu.

12. pants

Papildu resursi

1. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, trešās valstis, starptautiskās organizācijas, starptautiskās finanšu iestādes vai citas trešās personas var veikt papildu finanšu iemaksas vai nefinansiālus ieguldījumus programmā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.

2. Pēc dalībvalstu pieprasījuma programmai var darīt pieejamus resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros. Komisija īsteno minētos resursus tieši vai netieši saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta a) vai

c) apakšpunktu. Tie papildina šīs regulas 11. panta 1. punktā minēto summu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par papildu summām, kas šādā veidā darītas pieejamas programmai, atbilstošās neizmantotās summas pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām avotprogrammām vai to pēctecēm.

13. pants

Alternatīvs, kombinēts un kumulatīvs finansējums

1. Programmu īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo programmu. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja visas Savienības iemaksas piešķir, pamatojoties uz attiecināmajām izmaksām, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.
2. Šajā programmā piešķiršanas procedūras var kopīgi īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā ar dalībvalstīm, Savienības iestādēm, struktūrām un aģentūrām, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm vai citām trešām personām (“partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā”) – ar noteikumu, ka tiek nodrošināta Savienības finanšu interešu aizsardzība. Uz šādām procedūrām attiecas vienots noteikumu kopums, un to rezultātā tiek noslēgtas vienotas juridiskas saistības. Šajā nolūkā partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, var programmai darīt pieejamus resursus saskaņā ar šīs regulas 12. pantu vai attiecīgā gadījumā partneriem var uzticēt piešķiršanas procedūras īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Kopīgās piešķiršanas procedūrās partneru, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, pārstāvji var būt arī Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komitejas locekļi.

14. pants

Programmas asociētās trešās valstis

1. Programmā var piedalīties turpmāk minētās trešās valstis, kuras iesaistās uz pilnīgas vai daļējas asociācijas pamata, saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem mērķiem un attiecīgajiem starptautiskajiem nolīgumiem vai jebkuriem lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar minētajiem nolīgumiem un attiecas uz:
   a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstīm, kuras ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, kā arī Eiropas pundurvalstīm;
   b) valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm;
   c) Eiropas kaimiņattiecību politikas aptvertajām valstīm;
   d) citām trešām valstīm.
2. Asociācijas nolīgumi par dalību programmās:

a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kura piedalās programmā, iemaksām un ieguvumiem;

b) paredz noteikumus par piedalīšanos Savienības programmā, tajā skaitā par to, kā aprēķināt finanšu iemaksas, ko veido darbības iemaksa un dalības maksa, programmas un tās vispārējo administratīvo izmaksu vajadzībām;

c) nepiešķir trešai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz programmu;

d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses;

e) attiecīgā gadījumā nodrošina Savienības drošības un sabiedriskās kārtības interešu aizsardzību.

Šā punkta d) apakšpunkta vajadzībām trešā valsts piešķir nepieciešamās tiesības un piekļuvi, kas prasītas Regulās (ES, Euratom) 2024/2509 un (ES, Euratom) Nr. 883/2013, un garantē, ka izpildes lēmumi, ar kuriem uzliek finansiālas saistības, pamatojoties uz LESD 299. pantu, kā arī Eiropas Savienības Tiesas spriedumi un rīkojumi ir izpildāmi.

3. Asociācijas nolīgumos, ar kuriem piešķir dalību 3. pantā minētā konkrētā mērķa "audiovizuālā joma" īstenošanā, ņem vērā situāciju attiecīgās valsts audiovizuālajā tirgū, tajā skaitā tās tiesiskā regulējuma saskaņotību ar Savienības *acquis* audiovizuālajā jomā, kā arī piekļuvi līdzvērtīgām tās atbalsta shēmām, it īpaši attiecībā uz citām Eiropas valstīm. Nolīgumi, kas noslēgti ar 1. punkta b) apakšpunktā minētajām valstīm, ietver prasību, ka, lai piešķirtu dalību konkrētā mērķa "audiovizuālā joma" īstenošanā, to valsts tiesību akti ir jāsaskaņo ar Direktīvu 2010/13/ES.

15. pants

Īstenošana un Savienības finansējuma veidi

1. Programmu īsteno saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509 tiešā pārvaldībā vai netiešā pārvaldībā kopā ar vienībām, kas minētas Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

1. Savienības finansējumu var nodrošināt jebkādā veidā saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, it īpaši kā dotācijas, godalgas, iepirkumu un nefinanšu ziedojumus.

2. Ja Savienības atbalstu sniedz budžeta garantijas vai finanšu instrumenta veidā, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas operācijā, to sniedz, vienīgi izmantojot EKF instrumentu *InvestEU*, un īsteno saskaņā ar piemērojamajiem EKF instrumenta *InvestEU* noteikumiem, izmantojot nolīgumus, kas noslēgti par šāda veida atbalstu saskaņā ar EKF instrumentu *InvestEU*.

3. Savienības atbalstu budžeta garantijas veidā sniedz, nepārsniedzot budžeta garantijas maksimālo summu, kas noteikta EKF regulā.

4. Ja programmā izmanto EKF instrumentu *InvestEU*, tajā paredz uzkrājumu budžeta garantijai un finansējumu finanšu instrumentiem, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas operācijas veidā.

5. Ja Savienības finansējumu nodrošina dotācijas veidā, finansējumu nodrošina ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai vajadzības gadījumā kā vienkāršotu izmaksu iespējas saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509. Finansējumu var

nodrošināt, atlīdzinot faktiskās attiecināmās izmaksas, bet tikai tad, ja darbības mērķus nevar sasniegt citādi.

6. Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 153. panta 3. punkta vajadzībām vērtēšanas komisija daļēji vai pilnībā var sastāvēt no neatkarīgiem ārējiem ekspertiem.

7. Uzskata, ka subjektiem, kas piesakās finansējumam saskaņā ar sadaļu "Radošā Eiropa – kultūra" un kas pēdējos divos gados vairāk nekā 50 % no saviem gada ieņēmumiem ir saņēmuši no publisko naudas līdzekļu avotiem, ir pietiekamas finanšu, profesionālās un administratīvās spējas, lai veiktu programmā paredzētās aktivitātes. Tiem nepieprasa iesniegt papildu dokumentus, lai pierādītu minētās spējas.

16. pants

Attiecināmība

1. Attiecināmības kritērijus nosaka saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, lai atbalstītu 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, un tie attiecas uz visām piešķiršanas procedūrām saskaņā ar programmu.

2. Tiešā un netiešā pārvaldībā īstenotās piešķiršanas procedūrās Savienības finansējumu var saņemt viens vai vairāki šādi tiesību subjekti:

   a) subjekti, kas iedibināti kādā dalībvalstī;

   b) dalībvalstī vai asociētajā trešā valstī iedibināti subjekti;

   c) starptautiskas organizācijas;

   d) citi subjekti, kas iedibināti neasociētajās trešās valstīs, ja šādu subjektu finansējums ir būtisks darbības īstenošanai un veicina 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.

3. Papildus Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punkta noteikumiem šīs regulas 14. panta 1. punktā minētās asociētās trešās valstis attiecīgā gadījumā var piedalīties jebkādos iepirkuma mehānismos, kas paredzēti Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punktā, un gūt no tiem labumu. Noteikumus, kas piemērojami dalībvalstīm, *mutatis mutandis* piemēro iesaistītajām asociētajām trešām valstīm.

4. Piešķiršanas procedūras, kas ietekmē drošību vai sabiedrisko kārtību, it īpaši attiecībā uz Savienības vai tās dalībvalstu stratēģiskajiem aktīviem un interesēm, ierobežo saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 136. pantu.

5. Darba programmā, kas minēta Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. pantā, var sīkāk precizēt šajā regulā noteiktos attiecināmības kritērijus vai noteikt papildu attiecināmības kritērijus konkrētām darbībām.

6. Darbības dotāciju bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus var piešķirt Eiropas līdztiesības iestāžu tīklam (*EQUINET*), lai segtu izdevumus, kas saistīti ar *EQUINET* pastāvīgo darba programmu.

17. pants

Darba programma

Programmu īsteno ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. pantā minēto darba programmu palīdzību. Darba programmās attiecīgā gadījumā nosaka darbības un saistītās Savienības atbalsta summas, kas īstenojamas, izmantojot EKF instrumentu *InvestEU*.

VII nodaļa

Nobeiguma noteikumi

18. pants

Atcelšana

Regulas (ES) 2021/692 un (ES) Nr. 2021/818 atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

19. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu līdz to slēgšanai saskaņā ar Regulu (ES) 2021/692 un Regulu (ES) 2021/818, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Regulu (ES) 2021/692 un Regulu (ES) 2021/81.

20. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS 3
1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums 3
1.2. Attiecīgā politikas joma 3
1.3. Mērķi 3
1.3.1. Vispārīgie mērķi 3
1.3.2. Konkrētie mērķi 3
1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme 3
1.3.4. Snieguma rādītāji 3
1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz: 4
1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums 4
1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks 4
1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē "ES iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi. 4
1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas 4
1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem 5
1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums 5
1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums 6
1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes ..... 6.
2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI 8
2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi 8
2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma 8
2.2.1. Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums 8
2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu 8
2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī) 8
2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi 9
3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME 10
3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas 10
3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām 12

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām 12
3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta 12
3.2.1.2. Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem 17
3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām 22
3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām 24
3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta 24
3.2.3.2. Apropriācijas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem 24
3.2.3.3. Kopējās apropriācijas 24
3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības 25
3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta 25
3.2.4.2. Finansētas no ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem 26
3.2.4.3. Kopējās cilvēkresursu vajadzības 26
3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām28
3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu 28
3.2.7. Trešo personu iemaksas 28
3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem 29
4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA 29
4.1. Digitālās vajadzības 30
4.2. Dati 30
4.3. Digitālie risinājumi 31
4.4. Sadarbspējas novērtējums 31
4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi 32

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko izveido programmu "*AgoraEU*" 2028.–2034. gadam un atceļ Regulas (ES) Nr. 2021/692 un Nr. 2021/818

1.2. Attiecīgā politikas joma

Kultūra, audiovizuālā joma un mediji, pamattiesības, līdztiesība un nediskriminēšana, tiesiskums, pilsoniskā sabiedrība, demokrātiskā līdzdalība

1.3. Mērķi

1.3.1. Vispārīgie mērķi

Programmas vispārīgie mērķi ir veicināt kultūras un valodu daudzveidību un mantojumu, palielināt kultūras un radošo nozaru, it īpaši mediju un audiovizuālo nozaru, konkurētspēju, aizsargāt mākslinieciskо un mediju brīvību un aizsargāt un veicināt līdztiesību, aktīvu pilsoniskumu, tiesības un vērtības, kas noteiktas Līgumos un hartā, tādējādi sekmējot demokrātisko līdzdalību un sabiedrības noturību Savienībā.

1.3.2. Konkrētie mērķi

Programma atbalsta šādus konkrētos mērķus:

a) veicināt kultūras darbu pārrobežu radīšanu, sadarbību, līdzdalību un pieejamību, kā arī dažādu kultūras darbu pārrobežu apriti, vienlaikus stiprinot kultūras un radošo nozaru sociālo, ekonomisko un starptautisko dimensiju ("kultūra");

b) veicināt audiovizuālo un videospēļu nozaru kultūras daudzveidību un konkurētspēju, it īpaši uzlabojot Eiropas satura radīšanu un pārrobežu izplatīšanu, kā arī iedzīvotāju piekļuvi tam ("audiovizuālā joma");

c) veicināt brīvu, dzīvotspējīgu un daudzveidīgu Savienības informācijas ekosistēmu, it īpaši atbalstot brīvu un neatkarīgu žurnālistiku un ziņu medijus, uzlabojot iedzīvotāju piekļuvi uzticamai informācijai un apkarojot dezinformāciju ("ziņas");

d) palīdzēt aizsargāt un veicināt pamattiesības, līdztiesību un nediskriminēšanu un Līgumos nostiprinātās Savienības pilsoņu tiesības, tajā skaitā pilsoņu brīvu pārvietošanos, un palielināt pilsoniskās sabiedrības iespējas ("tiesības, līdztiesība, pilsoņi un pilsoniskā sabiedrība");

e) palīdzēt apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, vardarbību pret bērniem un citām šādas vardarbības riskam pakļautām grupām ("*Daphne*");

f) palīdzēt veicināt demokrātisko līdzdalību un atbalstīt tiesiskumu ("demokrātiska līdzdalība un tiesiskums").

Lai maksimāli palielinātu ietekmi un veicinātu sinerģiju, programma atbalstīs transversālas un horizontālas darbības, kas veicina vispārīgā mērķa sasniegšanu, it īpaši attīstot sinerģiju starp kultūras, mediju un pilsoniskajām jomām un veicinot starpnozaru sadarbību un inovāciju.

1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Programmai būs pozitīva ietekme uz pārrobežu sadarbību kultūras jomā, līdzdalību kultūrā un tās pieejamību, kā arī uz daudzveidīgu kultūras darbu apriti. Tas tiks panākts, veicinot sadarbību, jaunradi, tīklu veidošanu un pieredzes apvienošanu kultūras un radošajās nozarēs (KRN), atbalstot daudzveidīga kultūras satura apriti un piekļuvi kultūras daudzveidībai un mantojumam, kā arī atbalstot mākslinieku un kultūras un radošo nozaru profesionāļu mobilitāti aiz valsts robežām. Darbību rezultātā cita starpā tiks uzlabotas KRN spējas risināt galvenās problēmas, pastiprināts KRN radošais potenciāls attiecībā uz mākslinieciskо brīvību, radīts daudzveidīgāks kultūras saturs, kas tiks izplatīts aiz valsts robežām, nodrošināts, ka lielāks skaits mākslinieku un KRN profesionāļu attīsta savu karjeru, uzlabota piekļuve daudzveidīgākam kultūras saturam un mantojumam un tā padarīta iekļaujošāka, paplašinātas starptautiskās partnerības un apmaiņa kultūras jomā, veicināta digitalizācija un digitālā mantojuma pieejamība, saglabāšana un atkalizmantošana.

Programmai būs pozitīva ietekme uz atbalstu ES audiovizuālā un mediju satura radīšanai, apritei un tā pieejamībai, kā arī uz daudzveidīgu informācijas tirgu. Atbalsts audiovizuālajiem darbiem palīdzēs stiprināt Eiropas kultūras daudzveidību un konkurētspēju, izmantojot, piemēram, kopražojumus. Tas arī uzlabos videospēļu satura radīšanu, apriti un piekļuvi tam un veicinās starpmediju intelektuālā īpašuma izmantošanu. Tiks aizsargāta ES informācijas tirgus integritāte, atbalstot mediju plurālismu un neatkarību, mediju pamanāmību un medijpratību, kā arī stiprinot situācijas apzināšanos.

Programmai būs pozitīva ietekme uz pamattiesību aizsardzību un veicināšanu un nediskriminēšanu, kā arī uz plaukstošu pilsonisko telpu. Īstenojot darbības, tiks palielināta pamattiesību pamanāmība un informētība par tām, mazināta diskriminācija un aizskaršana. Darbības arī palīdzēs aizsargāt personas, it īpaši sievietes, bērnus un grupas, kas pakļautas vardarbības riskam, un atbalstīt cietušos vardarbības seku novēršanā. Pilsoņi un organizācijas varēs jēgpilni piedalīties savas sabiedrības politiskajā, ekonomiskajā, sociālajā un kultūras dzīvē. Pilsoņi varēs brīvi paust savu viedokli, izvēlēties politiskos līderus un ietekmēt savu nākotni.

1.3.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzi progresam un sasniegumiem.

Iznākuma un rezultātu rādītāji šīs programmas progresa un sasniegumu uzraudzībai atbildīs kopējiem rādītājiem, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) [XXX]* [Snieguma regula].

1.4. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību[38]

☒ esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

[38] Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Programma palīdzēs risināt konkrētas un kopīgas problēmas un veicināt sinerģiju kultūras, mediju un pilsoniskajā jomā, vienlaikus ņemot vērā dažādo politikas jomu specifiku un problēmas, to dažādās mērķgrupas un īpašās vajadzības. Apvienojot atbalstu šajās jomās, Savienība būs labāk sagatavota, lai risinātu ne tikai esošās, bet arī jaunas un iespējamās politikas prioritātes, piemēram, saistībā ar demokrātijas, tiesību un līdztiesības aizsardzību, pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīgas vides veicināšanu, kultūras un valodu daudzveidības un kultūras mantojuma aizsardzības veicināšanu, kultūras un radošo nozaru stiprināšanu un to noturības palielināšanu, mediju brīvības un plurālisma veicināšanu un mediju un kultūras dalībnieku ekonomiskās izaugsmes veicināšanu.

1.5.2. ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē "ES iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas ES iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

ES līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Programmas finansējums ir vērsts uz darbībām, kurās ES intervence var radīt papildu vērtību, salīdzinot ar darbību tikai dalībvalstu līmenī.

Konkrētāk:

– transnacionālu un kopīgu problēmu risināšana (piemēram, pilsoniskās sabiedrības rīcības iespēju samazināšanās, draudi mediju brīvībai un plurālismam, kultūras, radošo un mediju nozaru sadrumstalotība pa valstīm un lingvistiskā ziņā): dalībvalstīm ir grūtības pietiekami risināt šīs problēmas vienām pašām. ES līmeņa centieni veicina sadarbību, spēju veidošanu, savstarpēju mācīšanos un resursu apvienošanu, kā arī pieredzes un paraugprakses apmaiņu;

— ar valsts līmeņa finansējumu un politiku vien nepietiek, lai aizsargātu un veicinātu ES vērtības un demokrātijas standartus un lai aizsargātu pilsonisko telpu. Tas attiecas arī uz mediju, audiovizuālās jomas un citu kultūras un radošo nozaru vispārējo konkurētspēju un daudzveidību;

— ES atbalsts ir ļoti būtisks, lai saglabātu piekļuvi audiovizuālajam un kultūras saturam visās dalībvalstīs un lai nodrošinātu augstu pamattiesību aizsardzības līmeni;

— ES atbalsts novērš finansējuma un pakalpojumu trūkumu, kas nav novērsts dalībvalstu līmenī;

— ES rīcībai ir izšķiroša nozīme, lai veicinātu Savienības vērtības starptautiskā līmenī, īstenojot starptautiskos standartus saskaņā ar iekšpolitiku.

Gaidāmā radītā ES pievienotā vērtība (*ex post*):

— ES līmeņa rīcība nodrošinās transnacionālu sadarbību, resursu apvienošanu un paraugprakses apmaiņu dalībvalstu starpā, tādējādi panākot saskaņotāku un ietekmīgāku reakciju uz kopīgām problēmām;

— ES atbalsts papildinās valstu pasākumus, atbalstot jomas, kurās finansējums ir nepietiekams vai kurām nav piešķirta prioritāte valsts līmenī;

— ES rīcība veicinās profesionāļu mobilitāti un apriti, stiprinot iekšējā tirgus darbību un kultūru un valodu daudzveidību;

— ES līmeņa darbības uzlabos informētību par tiesībām un veicinās ES pilsonības un savstarpējās sapratnes apziņu, veicinot informētību un izpratni par kultūras daudzveidību, aizsargājot un veicinot Savienības vērtības, atbalstot demokrātisko un sabiedrības noturību un izveidojot uzticamu informācijas telpu, – tie ir mērķi, ko nevar pilnībā sasniegt ar valstu intervenci;

— ES atbalsts veicinās Eiropas iedzīvotāju pārrobežu piekļuvi medijiem, audiovizuālajam un citam kultūras un radošajam saturam.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Vidusposma novērtējumu rezultāti laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam liecina, ka esošo programmu īstenošanā lielā mērā ir sasniegti to politikas mērķi un tās ir nodrošinājušas ES pievienoto vērtību, vienlaikus izgaismojot jomas, kurās vajadzīgi uzlabojumi struktūras ziņā. Piemēram, programmas "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (*CERV*) starpposma novērtējumā apstiprināts, ka programma lielā mērā aizpilda tukšu vietu vērtību un pamattiesību finansēšanas jomā. Programma "Radošā Eiropa" ir palīdzējusi atbalstīt kultūras un valodu daudzveidību, uzlabojot cilvēku piekļuvi daudzveidīgam Eiropas saturam, kā arī ir palīdzējusi audiovizuālās nozares un citu radošo un kultūras nozaru operatoriem attīstīties Eiropas līmenī un kļūt konkurētspējīgākiem. Arī novērtējums par multivides darbībām apstiprināja pievienoto vērtību, kas radīta, atbalstot neatkarīgu ziņu atspoguļojumu par ES jautājumiem.

Novērtējumos arī norādīts uz jomām, kurās nepieciešami uzlabojumi struktūras ziņā. Tie ietver programmu tvēruma paplašināšanu, piekļuves atvieglošanu, pārvaldības vienkāršošanu, uzraudzības uzlabošanu, sinerģijas stiprināšanu un pārklāšanās ar citām programmām novēršanu, kā arī elastības palielināšanu jaunu problēmu risināšanai.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Šī iniciatīva ir daļa no daudzgadu finanšu shēmas 2028.–2034. gadam priekšlikuma.

Iniciatīva ir saskaņota ar Komisijas 2024.–2029. gada visaptverošajām politikas prioritātēm, kas ir 1) atbalsts cilvēkiem un mūsu sabiedrības un mūsu sociālā modeļa stiprināšana, 2) mūsu demokrātijas aizsardzība, mūsu vērtību aizstāvēšana, 3) ilgtspējīga Eiropas labklājība un konkurētspēja un 4) globālā Eiropa.

1) Sinerģija ar politiku, kas atbalsta cilvēkus, stiprina mūsu sabiedrību un mūsu sociālo modeli

Tiks veicināta sinerģija starp mediju, kultūras, vērtību un tiesību iniciatīvām un turpmāko intervenci izglītības, solidaritātes un jaunatnes jomā. Šāda sinerģija, piemēram, saistībā ar medijpratību, digitālajām prasmēm, pilsonisko līdzdalību un pilsonisko izglītību, izglītību mākslas un kultūras jomā, kā arī prasmju pilnveidi un iekļautību, tiks veicināta saskaņā ar Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijas mērķiem un ziņojumu par ES pilsonību, kā arī ar citām paredzētajām politikas iniciatīvām. Šī iniciatīva papildina dažas iniciatīvas nodarbinātības un sociālās politikas jomā. Veicinot vienlīdzīgu piekļuvi tiesībām un sekmējot daudzveidību, tiks atbalstīta

sociālā iekļautība un taisnīgi darba tirgi. Prasmju savienības kontekstā kultūras un radošās nozares un mediju nozares aktīvi veicinās profesionāļu prasmju pilnveidi, un tāpat iniciatīva veicinās darbvietu radīšanu šajās nozarēs. Kultūras un radošās nozares pievērsīsies arī mākslinieku un kultūras un radošo profesionāļu darba apstākļu uzlabošanai.

2) Sinerģija ar tieslietu politiku

Tieslietu politikas un tiesiskuma saskaņotība rada stabilu satvaru, kas nodrošina pārskatatbildību, veicina juridisko saskanību dalībvalstīs un aizsargā pamattiesības, tādējādi sekmējot uzticēšanos un sadarbību Savienībā. Saistība starp pamattiesībām un tieslietu politiku ir būtiska, lai veidotu taisnīgu un vienlīdzīgu sabiedrību. Pamattiesības – no tiesībām uz taisnīgu tiesu un nediskriminēšanu līdz privātās dzīves aizsardzībai – nosaka būtiskus standartus, kas jāievēro justīcijas sistēmās, un abstraktus principus pārveido konkrētos juridiskos pasākumos un praksē. Piemēram, diskriminācijas novēršanas tiesību akti nodrošina, ka tiek ievērots vienlīdzības likuma priekšā princips. Tādējādi sinerģija starp pamattiesībām un tieslietu politiku nodrošina, ka tiesību sistēmas ne tikai novērš pārkāpumus, bet arī aktīvi veicina cieņu, līdztiesību un brīvību. Šāda sinerģija ir būtiska, lai veidotu sabiedrības uzticēšanos juridiskajām institūcijām, veicinātu sociālo kohēziju un galu galā nodrošinātu, ka taisnīgums ir pieejams un jēgpilns visiem cilvēkiem. Šajā nolūkā tiks veicināta sinerģija starp šo programmu un jauno programmu "Tiesiskums".

3) Sinerģija ar vienotā tirgus politiku un konkurētspēju

Šī iniciatīva papildinās ES politikas satvaru attiecībā uz vienoto tirgu un ekonomikas konkurētspēju. Konkrētāk, tā ir balstīta uz 2024. gada ziņojumu par vienoto tirgu un konkurētspēju, kurā pieņemta ekosistēmā balstīta pieeja, lai stiprinātu galveno rūpniecības nozaru, tajā skaitā kultūras un radošo nozaru, noturību un stratēģisko autonomiju. Tā atbilst arī mērķiem, kas noteikti Konkurētspējas kompasam, kurā izklāstīti skaidri kritēriji ar mērķi uzlabot ES ilgtermiņa produktivitāti un veicināt inovāciju.

Šī iniciatīva stiprinās sinerģiju ar topošo Eiropas Konkurētspējas fondu un nākamo pētniecības un inovācijas programmu. Tas ietver atbalstu daudzdisciplīnu pētniecībai par dažādiem tematiem, tajā skaitā demokrātiju, vērtībām, līdztiesību un dezinformāciju, kā arī par tematiem, kas saistīti ar digitālo jomu un rūpniecību un kas cieši saistīti ar kultūru un radošajām nozarēm (piemēram, paplašinātā realitāte, iegremdējošās vides, jaunie mediji). Priekšlikums arī palīdz risināt Eiropas digitālās pārveides jautājumus saskaņā ar Digitālās desmitgades politikas programmas 2030. gada mērķiem.

4) Sinerģija ar politiku globālai Eiropai

Jaunā programma pēc pieņemšanas papildinās darbības, ko finansē ar Savienības ārējām darbībām. Piemēram, veicinot kultūras apmaiņu un atbalstot ES mediju un audiovizuālo saturu visā pasaulē, tajā skaitā izmantojot starptautisku sadarbību, tā atvērs jaunus tirgus, piesaistīs pasaules talantus un palielinās ES ietekmi un pievilcību pasaules mērogā.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

-

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums

☒ **Ierobežots ilgums**

– ☒ spēkā no 01.01.2028. līdz 31.12.2034.

– ☒ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no 2028. līdz 2034. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no 2028. līdz 203x. gadam

¨ **Beztermiņa**

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotās budžeta izpildes metodes

☒ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

– ☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās

– ☒ ko veic izpildaģentūras

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

☒ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

– trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām

– ☒ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (piemēram, *UNESCO*, ESAO, Eiropas Padomei u. c)

– ☒ Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam

– ☒ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām

– ☒ publisko tiesību subjektiem (pīlāru novērtējumā izvērtētas struktūras)

– ☒ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas

– ☒ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas (pīlāru novērtējumā izvērtētas struktūras)

– ☒ struktūrām vai personām, kurām saskaņā ar LES V sadaļu uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā

– ☒ struktūrām, kas ir iedibinātas kādā dalībvalstī un ko reglamentē kādas dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, un kas ir tādas, kurām saskaņā ar nozaru noteikumiem var uzticēt Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošanu, ciktāl šādas struktūras ir publisko tiesību subjektu vai tādu privāttiesību subjektu kontrolē, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, un ciktāl tām ir kontrolējošo subjektu sniegtas pienācīgas finanšu garantijas solidāras atbildības veidā vai līdzvērtīgas finanšu garantijas, kurām attiecībā uz katru pasākumu var tikt noteikts maksimums, kas atbilst Savienības atbalsta maksimālajai summai

Piezīmes

Programma tiks īstenota tiešā pārvaldībā (tās daļu īstenošana tiks deleģēta Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūrai), kā arī netiešā pārvaldībā, iesaistot starptautiskās organizācijas (piemēram, *UNESCO*, *ESAO*, Eiropas Padomi u. c.) un citas pīlāru novērtējumā izvērtētas struktūras, kuras ir izrādījušās veiksmīgas iepriekšējās daudzgadu finanšu shēmās (DFS).

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

(41) Šīs programmas uzraudzības un ziņošanas noteikumi atbildīs prasībām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) [XXX]* [Snieguma regula].

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Lielākā daļa programmas darbību tiks īstenotas tiešās pārvaldības kārtībā un daļēji deleģētas Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūrai (*EACEA*). Pašreizējā īstenošanas kartība ir bijusi efektīva iepriekšējās programmās, un, pamatojoties uz pašreizējās DFS provizoriskajiem rezultātiem, patlaban programmā "Radošā Eiropa" kļūdu īpatsvars ir mazāks par 2 %. Finansējums tiks īstenots, izmantojot Finanšu regulā piedāvātos īstenošanas veidus, galvenokārt dotācijas un iepirkumu, jo tie ļauj labāk pielāgot darbības politikas vajadzībām un nodrošināt lielāku elastību prioritāšu pielāgošanai, it īpaši izmantojot dotācijas. Dotācijas tiks piešķirtas kā faktiskās izmaksas, vienreizēji maksājumi, vienotas likmes, vienības izmaksas vai to kombinācija. Izmantojot vienības izmaksu likmes un citus vienkāršošanas pasākumus, samazināsies kļūdu risks izmaksu deklarācijās. Tiks piemēroti vairāki pasākumi, kas, piemēram, mazākām organizācijām atvieglos piekļuvi, un tiks vienkāršotas pamatnostādnes un procedūras, pamatojoties uz Finanšu regulu (sk. iepriekš).

Komisijas tieša pārvaldība ļaus nodibināt tiešus kontaktus ar atbalsta saņēmējiem / līgumslēdzējiem, kuri ir iesaistīti tādu darbību īstenošanā, kas kalpo Savienības politikai.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Programma saskaras ar tādiem pašiem riskiem kā citas Komisijas programmas, kuras vērstas uz ļoti dažādiem saņēmējiem. Konkrētāk, daži saņēmēji neiesniedz nākamos pieteikumus, un tiem nav plašu administratīvo struktūru. Riski galvenokārt ir saistīti ar 1) atlasīto projektu kvalitātes nodrošināšanu un to turpmāku tehnisko īstenošanu; 2) gan dotācijām, gan iepirkumam piešķirto līdzekļu neefektīvas vai neekonomiskas izmantošanas risku; 3) krāpšanu.

Sagaidāms, ka lielākā daļa šo risku tiks samazināta, pateicoties šādiem elementiem: 1) uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus piesardzīga izstrāde; 2) norādījumi pieteikumu iesniedzējiem un saņēmējiem; 3) vienkāršotu izmaksu iespēju izmantošana ar vienības izmaksām, vienotām likmēm un vienreizējiem maksājumiem, kas ir efektīvi piemērotas pašreizējā DFS un ir paredzētas Finanšu regulā; 4) korporatīvo procedūru un sistēmu izmantošana priekšlikumu un dotāciju pārvaldībai (piemēram, dotāciju *Vademecum,* e-dotācijas u. c.), lai nodrošinātu pilnīgu saskaņotību ar paraugpraksi visos dotāciju un iepirkuma cikla posmos.

Kontroles stratēģija sastāv no dažādām daļām: 1) plānošana, priekšlikumu atlase un izvērtēšana, lai nodrošinātu to, ka tiek finansēti tikai labākie priekšlikumi; 2) dotāciju nolīgumu parakstīšana un uzraudzība, veicot *ex ante* pārbaudi gan finanšu, gan politikas līmenī; 3) *ex post* revīzijas, kuru pamatā ir "atklāšanas stratēģija" ar mērķi noteikt pēc iespējas vairāk noviržu, lai atgūtu nepamatotus maksājumus.

Programmas daļas arī turpmāk īstenos Izglītības un kultūras izpildaģentūra (*EACEA*), kas izmantos tās pašas korporatīvās procedūras, kuras piemēro visā Komisijā.

EACEA piemēro gada *ex post* revīzijas plānu, kas aptver visas darbības, un apstiprina, ka pašreizējās DFS kļūdu īpatsvars ir mazāks par 2 %.

Patlaban *EACEA* uzrauga tās Koordinācijas komiteja kopā ar EAC ĢD un CNECT ĢD, kas ir atbildīgie ģenerāldirektorāti attiecībā uz programmu "Radošā Eiropa", kā arī JUST ĢD kā programmas *CERV* atbildīgais ģenerāldirektorāts. Tiek nodrošināta regulāra ziņošana, izmantojot infopaneļus, kā arī regulāri tiek rīkotas koordinācijas sanāksmes ar atbildīgajiem ģenerāldirektorātiem.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Programmas kontroles izmaksas atbilst aptuveni 6 % no Komisijas veiktajiem maksājumiem. Paredzams, ka šis rādītājs saglabāsies stabils vai nedaudz samazināsies, ja turpmāk tiks plašāk izmantotas vienkāršotu izmaksu iespējas. Pārvaldības un kontroles sistēmas mērķis ir saglabāt paredzamo kļūdu riska līmeni (maksājuma laikā un slēgšanas laikā) zem 2 % būtiskuma sliekšņa.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Atbildīgie dienesti turpinās piemērot krāpšanas apkarošanas stratēģiju saskaņā ar Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģiju (*CAFS*), tādējādi cita starpā nodrošinot, ka ģenerāldirektorāta iekšējās kontroles, ko veic krāpšanas apkarošanas jomā, pilnībā saskan ar *CAFS* un krāpšanas risku pārvaldības pieeja ir vērsta uz krāpšanas riska gadījumu konstatēšanu un atbilstīgu reaģēšanu.

Gan Komisijas, gan *EACEA* pieņemtās krāpšanas apkarošanas stratēģijas ļaus novērst krāpšanas risku, galvenokārt ar pārkāpumu novēršanas pasākumiem, kas pēc tam krāpšanas atklāšanas gadījumā tiks pastiprināti. Gan attiecīgajā ģenerāldirektorātā, gan *EACEA* turpinās īstenot šādus pasākumus: dokumentācijas uzraudzība, uzraudzības apmeklējumi atbilstoši noteiktai uzraudzības stratēģijai, skaidras ziņošanas prasības ar saņēmējiem slēgtajos dotācijas nolīgumos, ievirzes sanāksmes ar jauniem saņēmējiem, iespēja pārtraukt dotāciju, ja nav sasniegti rezultāti vai nav atbilstības noteiktiem finansēšanas nosacījumiem, piemēram, nosacījumiem, kas saistīti ar komunikāciju.

Saņēmēji izslēgšanas lietās tiek iekļauti Agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmas datubāzē (*EDES*), un lietām seko līdzi *OLAF* un Eiropas Prokuratūra (*EPPO*).

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
2	06 01 02 – Atbalsta izdevumi programmai "*AgoraEU*"	Nedif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
2	06 03 01 – "Radošā Eiropa – kultūra"	Dif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
2	06 03 02 – *MEDIA+*	Dif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ
2	06 03 03 – *CERV+*	Dif.	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	2	

			Gads **2028**	Gads **2029**	Gads **2030**	Gads **2031**	Gads **2032**	Gads **2033**	Gads **2034**	**KOPĀ DFS 2028–2034**
Darbības apropriācijas										
Budžeta pozīcija 06 03 01 – "Radošā Eiropa – kultūra"	Saistības	(1a)	0,230	0,238	0,247	0,256	0,265	0,275	0,285	1,796
	Maksājumi	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Budžeta pozīcija 06 03 02 – *MEDIA+*	Saistības	(1b)	0,409	0,424	0,439	0,455	0,472	0,489	0,506	3,194
	Maksājumi	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Budžeta pozīcija 06 03 03 – *CERV+*	Saistības	(1c)	0,460	0,477	0,494	0,512	0,531	0,550	0,569	3,593
	Maksājumi	(2c)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
t. sk.: 06 03 03 01 – Līdztiesība, tiesības, pilsoņi un vērtības	Saistības		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Maksājumi		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
t. sk.: 06 03 03 02 – Demokrātiska līdzdalība un tiesiskums	Saistības		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Maksājumi		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
t. sk.: 06 03 03 03 – *Daphne*	Saistības		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Maksājumi		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem[39][40]										
Budžeta pozīcija 06 01 02 – atbalsta izdevumi *AgoraEU*		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
KOPĀ apropriācijas	Saistības	=1a+1b+3	1,099	1,139	1,180	1,223	1,268	1,313	1,360	8,582
	Maksājumi	=2a+2b+3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	**4.**	"Administratīvie izdevumi"[41]

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

ĢD: <EAC/CNECT/JUST>		Gads **2028**	Gads **2029**	Gads **2030**	Gads **2031**	Gads **2032**	Gads **2033**	Gads **2034**	**KOPĀ DFS 2028–2034**
• Cilvēkresursi		37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	**259,490**
• Citi administratīvie izdevumi		1,523	1,538	1,553	1,569	1,585	1,602	1,619	**10,988**
KOPĀ <…….>	Apropriācijas	**38,593**	**38,608**	**38,623**	**38,639**	**38,655**	**38,672**	**38,689**	**270,478**

KOPĀ apropriācijas daudzgadu finanšu shēmas 4. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	(Saistību summa = maksājumu summa)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

39

40 Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

41 Vajadzīgās apropriācijas būtu jānosaka, izmantojot gada vidējo izmaksu rādītājus, kas pieejami attiecīgajā *BUDGpedia* tīmekļa vietnē.

		Gads 2028	Gads 2029	Gads 2030	Gads 2031	Gads 2032	Gads 2033	Gads 2034	**KOPĀ DFS 2028–2034**
KOPĀ apropriācijas 1.–4. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
daudzgadu finanšu shēmā	Maksājumi	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām (nav jāaizpilda decentralizētajām aģentūrām)

(42) Iznākuma un rezultātu rādītāji šīs programmas progresa un sasniegumu uzraudzībai atbildīs kopējiem rādītājiem, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) [XXX]* [Snieguma regula].

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus ⇩			**2028. gads**		**2029. gads**		**2030. gads**		**2031. gads**		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						**KOPĀ**	
	IZNĀKUMI																	
	Veids [42]	Vidējais izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1[43]																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		
– Iznākums																		

[42] Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

[43] Kā aprakstīts 1.3.2. punktā. "Konkrētais mērķis"

Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 1																
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 2																
– Iznākums																
Starpsumma – konkrētais mērķis Nr. 2																
KOPSUMMAS																

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

– ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads **2028**	Gads **2029**	Gads **2030**	Gads **2031**	Gads **2032**	Gads **2033**	Gads **2034**	**KOPĀ 2028–2034**
4. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	37,070	**259,490**
Citi administratīvie izdevumi	1,523	1,538	1,553	1,569	1,585	1,602	1,619	**10,988**
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA	**38,593**	**38,608**	**38,623**	**38,639**	**38,655**	**38,672**	**38,689**	**270,478**
Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
Cilvēkresursi	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Pārējie administratīvie izdevumi	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
KOPĀ								

3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi

– ☒ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta

Aplēse izsakāma pilnslodzes ekvivalenta vienībās

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS		Gads **2028**	Gads **2029**	Gads **2030**	Gads **2031**	Gads **2032**	Gads **2033**	Gads **2034**
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)								
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)		182	182	182	182	182	182	182
20 01 02 03 (Savienības delegācijas)		0	0	0	0	0	0	0
(Netiešā pētniecība)		0	0	0	0	0	0	0
(Tiešā pētniecība)		0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		0	0	0	0	0	0	0
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)								
20 02 01(*AC*, *END*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)		28	28	28	28	28	28	28
20 02 03 (*AC*, *AL*, *END* un *JPD* Savienības delegācijās)		0	0	0	0	0	0	0
Administratīvā atbalsta pozīcija	– galvenajā birojā	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	– ES delegācijās	0	0	0	0	0	0	0
(*AC*, *END* – netiešā pētniecība)		0	0	0	0	0	0	0
(*AC*, *END* – tiešā pētniecība)		0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 4. izdevumu kategorija		0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 4. izdevumu kategorijas		10	10	10	10	10	10	10
KOPĀ		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
[XX.01.YY.YY]	– ES delegācijās	0	0	0	0	0	0	0
(*AC*, *END* – netiešā pētniecība)		0	0	0	0	0	0	0

(*AC*, *END* – tiešā pētniecība)	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 4. izdevumu kategorija	0	0	0	0	0	0	0
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – ārpus 4. izdevumu kategorijas	0	0	0	0	0	0	0
KOPĀ	**220**	**220**	**220**	**220**	**220**	**220**	**220**

Priekšlikuma īstenošanai nepieciešamais personāls (pilnslodzes ekvivalenta vienībās):

	Tiks nodrošināts no pašlaik pieejamā Komisijas dienestu personāla	**Ārkārtas papildu personāls***		
		Tiks finansēts no 4. izdevumu kategorijas vai pētniecības	**Tiks finansēts no *BA* pozīcijas**	**Tiks finansēts no maksām**
Štatu sarakstā ietvertās amata vietas	139	43	Neattiecas	
Ārštata darbinieki (*CA*, *SNE*, *INT*)	25	3	10	

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	
Ārštata darbinieki	

3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām

KOPĀ digitālās un IT apropriācijas	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	Gads	**KOPĀ DFS 2028–2034**

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
4. IZDEVUMU KATEGORIJA								
IT izdevumi (korporatīvie)	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	**12,628**
Starpsumma – 4. IZDEVUMU KATEGORIJA	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	1,804	**12,628**
Ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	**59,500**
Starpsumma – ārpus 4. IZDEVUMU KATEGORIJAS	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	8,500	**59,500**
KOPĀ	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**10,304**	**72,128**

3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Iniciatīva atbilst DFS 2028.–2034. gadam priekšlikumam.

3.2.7. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

– ☒ nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums

– ☐ ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši šādai aplēsei:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads **2028**	Gads **2029**	Gads **2030**	Gads **2031**	Gads **2032**	Gads **2033**	Gads **2034**	Kopā

Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– ☒ priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus

– ☐ priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

  – ☐ pašu resursus

  – ☐ citus ieņēmumus

  – ☐ atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[44]						
		2028. gads	**2029**. gads	**2030**. gads	**2031**. gads	**2032**. gads	**2033**. gads	**2034**. gads
…….. pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

[44] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

4.1. Digitālās vajadzības

Atsauce uz prasību	Prasības apraksts	Dalībnieks, kuru prasība skar vai uz kuru tā attiecas	Augsta līmeņa procesi	Kategorija
VI nodaļa, 11. pants	(..) tehniskā un administratīvā palīdzība, kas vajadzīga programmas īstenošanai	Eiropas Komisija, saņēmēji	Programmas īstenošana, izmantojot Tiešas dotāciju pārvaldības platformu	Digitālie risinājumi
V nodaļa, 10. pants	(..) tajā skaitā izmantojot programmas birojus, tādējādi uzlabojot informēšanu par programmas rezultātiem, to pamanāmību un izplatīšanu.	Eiropas Komisija, valstu iestādes, saņēmēji	Datu izplatīšana	Digitālie risinājumi
II nodaļa, 4. panta e) punkts	(..) pierādījumu bāzes uzlabošan[a], pilnveidojot datu vākšanu, analīzi (..)	Eiropas Komisija, izpildaģentūras, saņēmēji	Pierādījumos balstīta politikas veidošana, programmas īstenošana un uzraudzība, izvērtēšana	Digitālie risinājumi, dati
III nodaļa, 5. panta f) punkts	(..) datu vākšanas un analīzes veicināšan[a] (..)	Eiropas Komisija, izpildaģentūras, saņēmēji	Pierādījumos balstīta politikas	Digitālie risinājumi, dati

			veidošana, programmas īstenošana un uzraudzība, izvērtēšana	
III nodaļa, 6. panta f) punkts	(..) ir vērsts uz (..) datu vākšanas un analīzes stiprināšanu un kopīgu standartu izstrādi (..)	Eiropas Komisija, izpildaģentūras, saņēmēji	Pierādījumos balstīta politikas veidošana, programmas īstenošana un uzraudzība, izvērtēšana	Digitālie risinājumi, dati

4.2. Dati

Sniedziet tvērumā esošo datu un visu saistīto standartu/specifikāciju augsta līmeņa aprakstu.

Datu veids	**Atsauce(s) uz prasību**	**Standarts un/vai specifikācija (attiecīgā gadījumā)**
Valstis, organizācijas, budžets, dalībnieki un prioritātes katrā projektā	VI nodaļa, 11. pants V nodaļa, 10. pants II nodaļa, 4. panta e) punkts III nodaļa, 5. panta f) punkts un 6. panta f) punkts Regula (ES, Euratom) (202X-XXXX Snieguma regula)	*eGrants* un visu programmas īstenošanas struktūru datubāzes

Saskaņotība ar Eiropas Datu stratēģiju

Paskaidrojiet, kādā veidā prasības ir saskaņotas ar Eiropas Datu stratēģiju.

Priekšlikuma noteikumi atbalsta sadarbspēju, atkalizmantojamību un drošu datu kopīgošanu saskaņā ar Eiropas Datu stratēģiju. Ja tiek apstrādāti personas dati (piemēram, dalībnieku dati), tiek nodrošināta atbilstība Vispārīgajai datu aizsardzības regulai (VDAR). Arhitektūra atbilst arī Atvērto datu direktīvai, jo attiecīgie apkopotie nepersondati var tikt darīti pieejami atkalizmantošanai pētniekiem vai publiskā sektora struktūrām.

Saskaņotība ar vienreizējas iesniegšanas principu

Paskaidrojiet, kā ir ņemts vērā vienreizējas iesniegšanas princips un kā ir izpētīta iespēja atkalizmantot esošos datus.

Izveidotie infopaneļi ir datu, kas tapuši pieejami programmas īstenošanas laikā, izsekojamības un atkalizmantojamības avots. Dati tiek iegūti no pieteikuma veidlapām un nobeiguma ziņojumiem, kā arī, iespējams, no programmas birojiem.

Paskaidrojiet, kā jaunizveidotie dati ir atrodami, piekļūstami, sadarbspējīgi un atkalizmantojami un atbilst augstas kvalitātes standartiem.

(43) Attiecībā uz konkrētām programmas sadaļām tiks nodrošināta datu, kas tapuši pieejami programmas īstenošanas laikā, izsekojamība un atkalizmantojamība. Dati tiks reģistrēti, izmantojot projekta dzīves cikla dokumentus, un tie tiks darīti pieejami saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) [XXX]* [Snieguma regula] noteikumiem par informācijas par programmu sniegumu un sasniegumiem pārredzamību, izmantojot vienotās vārtejas portālu.

Datu plūsmas

Datu veids	**Atsauce(-s) uz prasībām**	**Dalībnieks, kas datus sniedz**	**Dalībnieks, kas datus saņem**	**Datu apmaiņas izraisītājs**	**Biežums (attiecīgā gadījumā)**
Valstis, organizācijas, budžets, dalībnieki un	VI nodaļa, 11. pants V nodaļa, 10. pants	Saņēmēji, programmu biroji	Plašāka sabiedrība Komisija	Regula (ES, Euratom) [202X-XXXX Snieguma regula]: XXX. pants (uzraudzība) un	Regulas (ES, Euratom) [202X-XXXX Snieguma regula] XXX. pants (uzraudzība) un

prioritātes katrā projektā	II nodaļa, 4. panta e) punkts III nodaļa, 5. panta f) punkts un 6. panta f) punkts Regula (ES, Euratom) [202X-XXXX Snieguma regula]		Eiropas Parlaments Eiropas Savienības Padome	XXX. pants (īstenošanas ziņojums un retrospektīvi novērtējumi) Regulāra ziņošana par programmām	XXX. pants (īstenošanas ziņojums un retrospektīvi novērtējumi)

4.3. Digitālie risinājumi

Digitālais risinājums	**Atsauce(-s) uz prasībām**	**Galvenās apstiprinātās funkcijas**	**Atbildīgā iestāde**	**Kā tiek nodrošināta piekļūstamība?**	**Kā tiek nodrošināta atkalizmantojamība?**	**MI tehnoloģiju izmantošana (attiecīgā gadījumā)**
Digitālais risinājums Nr. 1 – Tiešas dotāciju pārvaldības platforma	VI nodaļa, 11. pants	Tieša dotāciju pārvaldība	Eiropas Komisija	Saskaņā ar Komisijas standartu	//	Platforma attiecīgā gadījumā izmanto mākslīgo intelektu, ievērojot piesardzības principu.
Digitālais risinājums Nr. 2 – Izplatīšanas platforma(-s)	V nodaļa, 10. pants	Programmas rezultātu izplatīšana	Eiropas Komisija	Saskaņā ar Komisijas standartu	//	Platforma attiecīgā gadījumā izmanto mākslīgo intelektu, ievērojot piesardzības principu.

Digitālais risinājums Nr. 1 – Tiešas dotāciju pārvaldības platforma

Digitālā un/vai nozaru politika (ja tā ir piemērojama)	**Skaidrojums par to, kā tas ir saskaņots**
MI akts	Izmantojot MI, Eiropas Komisija nodrošinās atbilstību Mākslīgā intelekta aktam.
ES kiberdrošības satvars	Neskarot Regulu (ES) 2016/679, Eiropas Komisija nodrošina šīs regulas vajadzībām savākto un glabāto datu drošību, integritāti, autentiskumu un konfidencialitāti.
eIDAS	Neattiecas
Vienotā digitālā vārteja un **IMI**	Neattiecas
Citi	//

Digitālais risinājums Nr. 2 – izplatīšanas platforma(-s)

Digitālā un/vai nozaru politika (ja tā ir piemērojama)	**Skaidrojums par to, kā tas ir saskaņots**
MI akts	Izmantojot MI, Eiropas Komisija nodrošinās atbilstību Mākslīgā intelekta aktam.
ES kiberdrošības satvars	Neskarot Regulu (ES) 2016/679, Eiropas Komisija nodrošina šīs regulas vajadzībām savākto un glabāto datu drošību, integritāti, autentiskumu un konfidencialitāti.
eIDAS	Neattiecas
Vienotā digitālā vārteja un **IMI**	Neattiecas
Citi	//

4.4. Sadarbspējas novērtējums

Neattiecas

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

Pasākuma apraksts	**Atsauce(-s) uz prasībām**	**Komisijas loma** (attiecīgā gadījumā)	**Iesaistāmie dalībnieki** (attiecīgā gadījumā)	**Paredzamais laika grafiks** (attiecīgā gadījumā)